

ELŐFIZETÉS

MELYBEN ÉS MÍGYAN

Egész évre — 1000 Lej
Fél évre — 500 Lej
Negyed évre — 270 Lej
Havonta — 90 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival tölthető

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.
Kiadóhivatal:
Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/23
(József főherceg-ut.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

Napoleonok bukása

Minden időnek, minden kornak meg voltak a maga Napoleonja. A zavaros gazdasági konjunkturák Napoleonjait, a kavargó, lázas esztendőök forgotaga dobta ki magából és előtűk. Marmora kegyeltjei előtt hódolattal kellett meghajolnunk, mert csodálatos, szinte érthetetlen leleményességükkel legendás vagyionok urai lettek. De a kavargó hullámok elsimulnak, az ideges, lüktető, lázas kapkodás ideje letűnik és lassanként átveszi helyét a nyugodtabb mederben folyó gazdasági élet, amely igyekszik kivetni magából mindazt, amit a háboru termelt és biztos uton halad a nagy kilencéskétől mentes béke felé.

És a konjunkturák ideje leteit; a Napoleonoknak bukniuk kell. Castiglioni, aki valamikor diktátora akart lenni Európa gazdaságának, a kívül nagy hatalmak folytattak komoly tárgyalásokat, ma szerény polgárember, megbukott. Megbukott Boseli is, a sokszoros milliárdos, az egykori kereskedőseged, Stimus fiának is ez lett a sorsa és nagynevű elődei után következett dr. Wutte is, az osztrák konjunktúra-Napoleon, aki ma már börtönben ül, mert bizonyára nem tudta meglassítani a megkezdett iramot, nem tudott beleilleszkedni a nyugodtabb gazdasági életbe és a már beléidegződött, aranyakat habzsoló vágyát sem volt képes szabályozni többé. Meg kellett botlania a büntető törvénykönyvek paragrafusában.

Ez a várt és természetes sorsa azoknak az embereknek, akik megtanulták a könnyű pénzszerzés mesterségét és nem képesek belátni azt, hogy az az egészséges állapot, amikor a pénzszerzéshez nem csupán ravaszság, másokat kijátszó spekuláció, hanem becsületes munka szükséges. Hatalmas vállalkozásokba fogtak, hogy egy pillanatig se lankadjon a hajrá. De ahhoz ám nem volt erejük és érzékük, hogy bele tudjanak illeszkedni ebbe az új keretbe. Hiányzott belőlük az a mentalitás, ami a régi békebeli vállalkozókat jellemzi, hogy körültekintésükkel, átgondoltságukkal vezetni is tudják egy konzern komplikált gépezetét; tehát bukniuk kellett.

Nem tökéletesen ez a típus, de hasonló sorsa a váradi Stern Ödön fatermelő, akinek szintén el kellett esnie, mert nem volt ereje ahhoz, hogy a vezetése alatt működő vállalat erőszakosan megnagyobbított keretbe beleilleszkedjen. Ezért kellett kétszáznegyven millió passzívával fizetésektelenséget bejelentenie és ezért kell majd ezer és ezer munkásnak kenyér nélkül maradnia. Kóros tünet ez. A betegesen pénzéhes vállalkozók, hogy egészségüket kielégítsék, erejükön felül vesznek terhet magukra. Begyűlt pénzüket vállalataik megnagyobbításába fektetik, csupán csak abban a reményben, hogy hamarosan hatványozottan kaphják vissza. Adósságaikkal, a vállalataikat súlyosan érintő anyagi terhekkal nem törődnek, csak akkor kapkodnak fűhöz-fához, ha jönnek a lejáratok. Következnek a bankkölcsönök, a horribilis kamatok és egyszer jön a vég, amikor minden kimerül, amikor a Stern Ödönök is követik Boseli, Castiglioni és a többi konjunktúra-Napoleon, akik csak akarni tudták, de tenni nem.

„Okvetlen tenni kell valamit a feszültség enyhítésére”

Pop C. István nyilatkozata a nemzeti-parasztpárt nagygyűléséről.
„Nem szenteltvízzel, hanem erélyes fellépéssel kell segíteni a bajokon.”

(Arad, október 13.) A nemzeti-parasztpárt alba-iuliai kongresszusáról a legkülönbözőbb hírek kerültek forgalomba és a bucaresti-i sajtó a legkülönbözőbb kommentárokkal illeti már jóelőre a nagygyűlést, amelynek előkészítő megbeszélései most zajlottak le Bucurestiben. Ezekben a tanácskozásokon élénk részt vett dr. Pop-Csicsó István volt miniszter is, a nemzeti-parasztpárt aradmegyei tagozatának elnöke, aki a gyűlésről, az a körül szállongó hírekről, valamint a politikai helyzet válságos voltáról a következőket mondotta ma munkatársunknak:

— A nemzeti-parasztpárt vezérő-bizottsága e hó 17-én Bucurestiben összeül a parlamenti tagokkal együtt és ekkor fogjuk megállapítani azt, hogy hol és mikor tartjuk meg a párt évi kongresszusát. Eszerint tehát mindama hírek, amelyek már dátumokkal szolgáltak és a gyűlés helyét is megjelölték, legalább is koraiak. Valószínű, hogy a kongresszust Alba-Iuliam tartjuk meg, de ebben a pillanatban még ez se biztos.

— Az alarmizáló hírekre csak annyit mondhatok, hogy azokat azok terjesztik akiknek nem tiszta a lelkiismeretük. Hogy a kormány mit tervez, meg akarja-e hiusítani a

gyűlés megtartását, vagy sem, erről nincs pozitív tudomásunk. Egy azonban bizonyos, még pedig az, hogy a mai kormánytól mindent lehet várni, csak azt nem, hogy tárgyilagos legyen. A nemzeti-parasztpártnak nincs semmiféle subversiv szándéka, de ha a kormánynak örömet szerez az, ha a közvéleményt felizgatja, ebben nem akadályozhatjuk meg.

— Az én véleményem szerint a helyzet nagyon súlyos és azon nem lehet szentelt vízzel segíteni, csak erélyes fellépéssel. A mi nagy tömegeink, különösen a földműves nép nagyon türelmetlen, gazdasága pang, közterhei hallatlanul súlyosak, a legutóbbi választások pedig annyira ekkorították, hogy feltétlenül tenni kell valamit a nagy feszültség levezetésére. A kormány a gazdasági helyzet szanálására pedig semmit se tesz, sőt talán nem is tud tenni. Ép ezért szerintem kötelessége volna otthagyni a helyét, mert ez a kormányzás csak a romlást segíti elő.

Itt jegyezzük meg, hogy a nemzeti-parasztpárt aradmegyei bizottsága ma délelőtt ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a megtartandó kongresszusra az egész bizottság testületileg részt vesz.

Averescu tagja lesz a régenstanácsnak?

A bucaresti-i lapok fantasztikus belpolitikai kombinációt a Bratianu testvérek szakításáról. — Második kormányzó-párttá erősítik meg a néppártot, melynek Titulescu lesz a vezére.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Politikai köröket mára két nagyfontosságú belpolitikai szenzáció hozta izgalomba. Különösen a kisebb ellenzéki pártokat lepte meg a hír, hogy a kormány az elmúlt napokban a legnagyobb titokban újból tárgyalásokat kezdett a nemzeti-parasztpárttal, hogy ezek a tárgyalások állítólag már eredménnyel is végződtek. Bár az egyik esti lapnak ezt a híradását mára hivatalosan a legerélyesebben megcáfolták, a közvéleményben makacsul tartja magát a hír, hogy a tárgyalások újra megkezdődtek, sőt erről egyes politikuskoknak a legmegbízhatóbb helyről szerzett értesüléseik is volnának. Ezt a merőben bizonyos politikai célok érdekében kitalált kombinációt egyébként teljesen kizártnak tartja a Politica című lap is, amely a híreszteléseket kapcsolatba hozza azokkal a hírekkel, amelyek szerint a liberális-párt a legközelebbi kettészakadna és az egyik tábor, mint Lupu dr. „baloldali liberális-pártja” heves ellenzéki-be menne át. A lap megállapítja, hogy sem ebből, sem abból a hírből egy szó sem igaz s mind a két kombinációt igen átlátszó szándékból bizonyos körök hozták forgalomba. Tény, — szögezi le a lap — hogy Bratianu Ionel és Bratianu Vintila között pártszempontokból bizonyos ellentétek vannak, azonban még a legmerészebb fantázia sem képzelheti el, hogy ezekből az ellentétekből pártszakadás következne be s a pénzügyminiszter bátyjával, Bratianu Ionel kormányelnökkel szemben ellenzéki-be menne át.

A másik még ennél is sokkal érdekesebb

hír alighanem ugyanebből a forrásból került ki s jellemzően a mai ideges belpolitikai állapotokra még a komoly Politica is hitelt adott neki és fentartással tegnapi azt a szenzációs kölést tette, hogy államérdekből Averescu tábornok, a néppárt vezére rövid időn belül belép a régenstanácsba, amelyben fontos szerepet szántak a volt kormányelnöknek. Mára a többi lapok is átvették ezt a híradást és egyesek komoly és jól beavatott körök megerősítése következtében igaznak mondják a kombinációt, amit eddig hivatalos helyről még nem cáfoltak meg. Ezért a Curantul sem tartja kizártnak, hogy Maniu határozott válasza után kormánykörökben most Averescu tábornok személyére gondolnak, azonban a régenstanácsban esetleg bekövetkező változás rövidesen semmi esetre sem törtenhetik meg. A Politica egyébként mai számában már bővebben foglalkozik a kérdéssel és úgy tudja, hogy Bratianu Ionel állítólag már hozzájárult ahhoz, hogy Averescu helyett Titulescu legyen a néppárt vezére, amely párt ezek után a liberálisok vazallusa lenne. Averescu — írja a lap — ugyan még nem nyilatkozott a kérdésben, de kormánykörökben máris végleg elhatározott írv, hogy a néppártot minden körülmények között megerősítik, hogy mint második kormányzó-párt számba jöhessen. Ugyanis a lap hozzáfűzi a feltűnést keltő kombinációhoz, hogy ennek a második kormányzó-pártnak a megalkulása jelen pillanatban minden más politikai tervnél sokkal fontosabb és a legnagyobb érdeke a kormánynak, hogy azt még ebben a hónapban keresztülvigye.

Rejtélyes lopás egy aradi ügyvéd irodájában

A két irodakisasszonyra terelődött a gyanu, akik váltig hangoztatják ártatlanságukat. Az egyik leány magára vállalta a lopást, hogy szivbajos anyját kimélje az izgalmaktól.

(Arad, október 13.) Az Élet sok oly történetet produkál, amelyeknek meseszövése becsületére válna a legnagyobb fantáziával megáldott írónak is. A legtöbb ilyen élettörténet azonban a kulisszák mögött játszódik le és csak ritkán kerül a nagyközönség elé. Alább egy ilyen érdekes történet következik, amely nem nevezhető ugyan tragédiának, mert végeredményben nem volt komolyabb következménye az ügynek, de mégis súlyos napokat szerzett egy becsületes aradi uri családnak.

Az ügyvéd nyaralni megy.

A dráma első felvonása egy közismert aradi ügyvéd irodájában játszódott le. Az ügyvéd néhány heti pihenőre utazott el és irodáját két kisasszonyra bízta. Mindkettő szorgalmas, becsületes urileány. Az ügyvéd elutazása előtt azt az utasítást adta, hogy minden befolyó pénzt naponta kell a bankba vinni, nehogy nagyobb összeg maradjon az irodában, ami bármilyen forgalmas helyen áll is az iroda, mégis veszélyes dolog. Ilyen és hasonló jótanácsok és utasítások kiadása után az ügyvéd nyaralni utazott abban a meggyőződésben, hogy minden a legnagyobb rendben fog menni.

Tényleg rend is volt az első hetekben. A kisasszonyok szorgalmasan dolgoztak, fogadták a feleket, beinkasszálták a pénzt és pontosan bevitték naponta a bankba az összegyűlt pénzt. Ugyilátszott, mintha semmi sem zavarná meg az iroda nyugodt életét, amikor egy szép napon furcsa esemény történt. Elseje körül, amikor a legtöbb pénz szokott befolyjni, néhány napig nem vitték be a tisztviselők a pénzt a bankba, hanem az ügyvédi irodában levő vaskazettában tartották. Egy szép reggel észrevették, hogy a kazettát, 13.000 lej tartalommal együtt ismeretlen tettes pártfogásába vette. Természetesen nagy riadalom támadt, szaladtak a rendőrségre, megtették a feljelentést és megindult a nyomozás az irányban, hogyan tűnt el az irodából a pénzzel teli kazetta.

Drámai jelenetek a rendőrségen.

A rendőrségi nyomozás tehát folyt és miután megállapítást nyert, hogy az irodát rendszeresen lezárva találták, a két kisasszonyt vették leelőször elő. Mindegyik erélyesen tagadta azt, hogy tudná, hogyan tűnt el a pénz. Miután pedig a körülmények azt látszottak bizonyítani, hogy a tettes csak a két leány valamelyike lehet, a rendőrségen tudomásukra hozták, hogy őrizetben maradnak addig, míg a nyomozás befejezést nem nyer. Ez a kijelentés természetesen nagy kétségbeesést és sirást keltett és a leányok újlag hangoztatták ártatlanságukat. Hogy az eset még jobban komplikálódjék, megjelent a rendőrségen az egyik kisasszony édesanyja, aki szivbajos és hangosan zokogva követelte a leányát.

A leány tudta, hogy édesanyjára a legcsekélyebb felindulás is veszélyes lehet és ezért kijelentette, hogy magára vállalja az összeg kifizetését, mert nem akar ottmaradni a rendőrségen, ami anyját még betegbé tenné. Leszögezte, hogy részletekben hajlandó megtéríteni a 13.000 lejt, annak kijelentése mellett, hogy nem ő a tettes és a rendőrség folytassa a nyomozást a valódi tettes kézrekerítésére. Ezzel a vallomással azonban természetesen nem elégedett meg a rendőrség és felvilágosította a leányt, hogy ilymódon nem lehet az ügyet rendezni, mert a rendőrségnek kötelessége a tettest kinyomozni.

— Akkor hát vegyék fel a jegyzőkönyvet. Nekem az anyám egészsége mindennél többet ér. Én vagyok a tettes és magamra vállalom azt, hogy az összeget részletekben megfizetem.

A jegyzőkönyv hamarosan készen lett és néhány perc múlva egy hangosan síró leány s zokogó anyja hagyta el a rendőrség épületét.

Egy kisleány keresi az igazát.

A kisasszony tehát elhagyta a rendőrséget és magára vállalt mindent. Ezzel a feljelentést vissza is vonták, a nyomozás megszűnt és az ügy a loyagiaság szabályai szerint elintézte-

tett. A leányok ismét az irodába mentek, ahol türelmetlenül várták az ügyvéd hazaérkezését. Az ügyvéd az események után néhány nappal érkezett haza és meglepődve értesült a mozgalmasságokról, amelyekről mitsem tudott, mert őt senkinek értesítette a történetekről. Felelősségre vonták a két kisasszonyt és

Páris izgalommal várja az első óceánrepülő pilótanót

Népvándorlás a lebourgeti repülőtér felé. — Az American Girl-ről még nincs semmi hír.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Beszámoltunk az American Girl repülőgép vakmerő pilótáinak Haldemann kapitánynak és Miss Ruth Eldernek a startjáról Páris felé. A párisi jelentések szerint már ma reggel megindult a népvándorlás a lebourgeti repülőtér felé, ahol az American Girlnek le kell szállnia. Feszült várakozásban teltek az órák, azonban semmi jelentés nem érkezett a repülőgépről. A néptömeg izgalma óráról-órára növekszik.

A francia tengerészeti állomások állandóan jelentéseket adnak le, azonban ezideg nem látták a gépet. A lebourgeti repülőtérrel

15 repülőgép elindult az eltűnt gép felkutatására és az egész partvidéken folyik a keresés. Az izgalom közben folyton nő és mind nagyobb tömeg tódul a repülőtérre. A lapok már desperált hangon írják arról, hogy a repülők a tengerbe veszttek. Az egyetlen optimista feltevés csak az lehet, hogy eltértek a hajóútról, vagy a viharban észak felé sodródtak.

Ma déli egy órakor a repülőgépről még semmi hír nem érkezett és a csalódott tömeg nagyjából szétoszlott. A légügyi hatóságok aggodalommal telve várakoznak a lebourgeti repülőtérre.

Visszajön-e Angel István dr. a polgármesteri székbe?

A polgármester elutazott Budapestre és Bécsbe, hogy Aradváros értékeit visszahozza és a közlekedést tanulmányozza.

(Arad, október 13.) Ma délben Angel István dr. elutazott Budapestre. A polgármester már hosszabb idő óta készül budapesti és bécsi útjára, azonban a körülmények eddig arra kényszerítették, hogy elhalassza útját. Elutazása előtt nyilatkozott az aradi sajtónak útjáról:

— Elsősorban Budapestre megyek — mondotta a polgármester, — ahol a Kereskedelmi Banknál deponált értékeimből kiviszem az otlevő ACSEV.-részvényeket, amelyeket vagy hazahozok, vagy pedig Budapesten pecsételtetek le a Magyar Általános Hitelbanknál. Tárgyalásokat folytatok az értékek hazahozatalára vonatkozólag és ha lehetséges lesz, már haza is hozom az esztendő óta ottfekvő milliós értékeket. Budapestről Bécsbe utazom, ahol a gázgyártást és a közlekedés kérdését tanulmányozom. Értesítem ismét Bécsben egy újfajta módszerrel, ugynevezett vizsgázt állítanak elő, ami sokkal olcsóbb és jobb, mint a nálunk használatos gáz. Főleg ennek a tanulmányozása a célom, miután hazajövetelem után teljesen át akarom alakítani az aradi gázgyárat. A gyár jelenleg nem nevezhető rentabilis üzemmek, azonban azt hiszem, hogy ha Arad közönségének jó és olcsó gázt tudok adni, nagyobb mértékben fogja fogyasztani a gázt és rentabilis üzemmé válik a gyár. Fontosnak tartom még a közlekedés problémájának tanulmányozását, amire legjobb alkalom egy olyan nagy világárosban nyílik, mint Bécs.

— Mikor jön Polgármester Ur vissza utjáról?

— Azt egyelőre nem tudom megmondani, — nevetett a polgármester — egyelőre annak örülök, hogy néhány perc múlva Curtici felé száguld velem az autó. Ott szállok fel a vonatra. Higgye el, nagy szükségem volt már arra, hogy néhány hétre elszakadjak az aradi városházától és megkezdjem pihenésemet.

Angel polgármester elutazása előtt mindent rendben akar elhagyni és maga köré gyűjti az összes referenseket, akiknek gyorsvonat-tempóban magyarázza el, mit kell tenniük s hogyan kell az egyes ügyeket elintézni. Az odagyülekezett tanácsstagoknak kijelenti:

— Bizzanak abban, hogy a tanács nem lesz felosztva — ezzel gyors kézfogás után már az autó felé siet. Még a kapuban is észbe jut egy ügy, amelyet sürgősen el kell intéz-

ni. A leányok ismét az irodába mentek, ahol türelmetlenül várták az ügyvéd hazaérkezését. Az ügyvéd az események után néhány nappal érkezett haza és meglepődve értesült a mozgalmasságokról, amelyekről mitsem tudott, mert őt senkinek értesítette a történetekről. Felelősségre vonták a két kisasszonyt és

Marosi Rudolf.

ni és lehvátja Crisan János titkárt, hogy néhány utasítást adjon neki. Ezzel elutazott Aradról. Több beavatott pedig mosolyogva szól:

— Mire visszaérkezik Angel István dr., már nem lesz Arad polgármestere...

A jövő majd megmutatja, kinek lesz igaza...

Drága hamvak . . .

A határnál „exhumálták” Josef hamvait a kalapskatulyából és mint mütrágyát vámozták el.

Néhány nap múlva már Romániában is megkezdődik a halotthamvasztás. Ebből az alkalmából érdekes és jellemző történetet olvasunk az egyik prágai lapban:

Hamburgi utazó volt az a szálas germán, akinek agyonzaklatott szive prágai üzleti útján felmondta a szolgálatot. A hivatalos gép pontosan ledaráta a lemezt, ami arra az esetre van raktáron, ha a gránicontull vigéc elnyűtt szervezeteinek itt szülnék meg a mozgása. Rendőr, telefon, orvos, fogalmazó, rendőrorvosi boncolás — csak egy-két vágás a gyomron és a has táján — távirat Hamburgba az özvegynek, a boncolási jegyzőkönyvön átíratott végzés. Vége.

Harmadnap megérkezik a talpiggyász özvegy. Kisírja magát a Josef puhafa-koporsóján és alkuszik a Pompes Funébrés-vel. Mostanában azonban kevés külföldi utazó jár az aranyvárosba meghalni, a Pompes Funébrés ki akarja használni a ritka alkalmat. Sokat kér. A gyászasszony erre gondol egy alaposat, germán üzleteset. Kiviteti Józsefét a krematóriumba, elégetteti, a hamvakat berakja a kalapskatulyába és az okos megtakarítás jóleső érzésével robog hazafelé.

A határállomáson azonban a német fináncgermán-alapossággal vizsgálja át a podgyászt. A kalapskatulyába is beleturkál. Mi ez? „Az én Józsefem drága hamvai” — zokogott a gyászasszony. Drága hamvak! A finánc nem érti. Forgatja a vámitleték kis kézikönyvét. Nem találja ezt a tételt. Hív egy másik fináncot. Tanakodnak. Különösen a jelző miatt: drága! Vám nélkül nem lehet beereszteni! Végre hosszú tanakodás után annak dendje s módja szerint lemérik a hamvakat és elvámozták suly szerint mint — mütrágyát.

A Stern-cég bukása nem érinti az erdélyi piacot

A dús gazdag Stern-család karrierje. — Az utolsó idők kölcsön utáni szaladgálásban teltek el. — Stern Ödön túlméretezte vállalatát.

Nem lesz bűnügy a cég elleni feljelentésből.

Az oradeai (nagyváradi) Stern Dezső-féle konzern bukása immár befejezett tényé vált és most teljes részletességgel kerülnek nyilvánosságra azok az okok, amik ezt a nagy katasztrófát előidézték. Bizonyos megnyugvással kell megállapítanunk a nagy inzulvenziával kapcsolatban, hogy az nem érinti oly súlyosan az erdélyi piacot, amint arra számítani lehetett. Kiderült ugyanis, hogy a másfél-milliárd dollárt is túlhaladó passzívából igen kevés esik erdélyi érdekeltekre.

Hogy keletkezett a Stern-vagyon.

Dr. Stern Ödön vagyona ez idő szerint három vállalatban öltött testet: a szudrics-pet-róci r.-t., a Stern Dezső-cég és az Élesdi Faipar.

A cég magva a barátkai hatalmas favállalat volt, amit néhai Stern Dezső teremtett meg évtizedekkel ezelőtt Friedmann Benővel együtt. Stern Dezső szerény karcagi kereskedőből küzdötte fel magát. Karcagi üzletét nagyszabású áruházzá fejlesztette, majd megalapította a Karcagi Népbankot, a magyar alföld egyik legjobb pénzintézetét. Ő teremtette meg a híres Tiszavidéki Műmalmot, amely ott terül el a vasutvonal mentén, ahogy a vonat Pest felé robog. Később megszerezte 1400 holdas karcagi birtokát. Vállalkozó szellem volt. Kibérelte Friedmann Benővel a barátkai hatalmas erdőségeket és hozzáfogott a kitermeléshez. Első vasutvonalukat elvitte a víz, de ők nem riadtak vissza az akadályoktól, az erdei vasutat még egyszer megépítették s a vállalat beiktott. A barátkai telep Erdély egyik legszebb favállalata volt. Szociális szempontból is mintaszerű.

Dr. Stern Ödön apjától vette át a hatalmas üzemet, de ennek előtte ő maga is favállalkozásokkal foglalkozott. Mikor elvégezte iskoláit, sőt az ügyvédi oklevelet is megszerelte. Nagyváradon telepedett meg, ahol favállalkozásokba fogott. Erdőket vásárolt kitermelésre s üzletei olyan sikeresek voltak, hogy vagyonát atyjáéval együtt már a háboru előtt többmillió aranykoronára becsülték. Nagyváradon, sőt mindenütt, amerre nagy üzleti köre kiterjedt, igen nagyra becsülték Stern Ödön dr.-t, akit nemcsak nagyképzettségű kereskedőnek, de igen művelt embernek is ismerték. Stern Ödön dr. csaknem egyedül uralkodott a magyar és a román piacon. Üzleti köre pedig állandóan bővült, mert egyre újabb és újabb erdővásárlásba bocsátkozott s a vásárolt erdőkől szállított fát üzletfeleinek.

Közben meg is nősült. Egy előkelő szilágy-megyei földbirtokos leányát vette nőül s vagyona lényegesen gyarapodott, mikor atyja 1919-ben meghalt és karcagi birtokát fiára hagyta. Stern Ödön tehát hatalmas vagyon ura volt, aki korlátlan hitelt élvezett. Egy százára milliárdokat folyósítottak s vállalatát olyan szilárdoknak ismerték, hogy azokhoz a legteljesebb bizalom fűződött.

Az összeomlás felé.

Stern Ödön dr. mintegy két évvel ezelőtt családjával együtt Budapestre költözött, mert ott nagyobb üzleti tevékenységet fejthetett ki, azonkívül fizetkörünek nagyobb része is oda szolgált. A dús gazdag ember, akinek vagyonát akkor 30—40 milliárd koronára becsülték, a Nagykorona-uccában bérelt elegáns lakást. Egy ideig még korlátlan volt a bizalom irányában, de később olyan hírek keletkeztek, hogy Stern Ödön fizetési nehézségeivel küzd.

Az összeomlás különböző okai között, a mikről már mai számunkban említést tettünk, nagy szerepet játszott a 100.000 dolláros amerikai kölcsön. Gazdasági körökben azt beszéltek, hogy e hitelek megszerzésében Rottmann Dezső, a Hitelia volt igazgatója volt segítségére Stern Ödön dr.-nak, aki állítólag jóval magasabb províziókat kapott e közreműködésért, mint amennyi az üzleti életben szokásos.

A készpénzhitelek kivül azonban igen nagy obligókat is vállalt a Stern-cég, melyek súlyos tehernek bizonyultak s a sürgős fizetési kötelezettségek végül állandó kölcsön utáni való szaladgálásal jártak. Állandóan nagyobb külföldi pénzcsoportokkal tárgyaltak s a közvetítő Rottmann Dezső segítségével egy ideig sikerült is ezeket a kölcsönöket megszereznie.

Végül már nem lehetett elhárítani a teljes összeomlást, mely talán egy ideig kitolódott volna, ha Stern Ödön túl nem méretezte volna vállalatát. Ez a túlméretezés azonban összeroppantotta az egykori dús gazdag ember anyagi helyzetét.

Dr. Stern Ödön, mint azt megírtuk, a Wittmann fakereskedő-cég feljelentésére előállították a budapesti rendőrségen és vele együtt előállították Rottmann Dezsőt is, akit azonban csakhamar elbocsátottak. Gazdasági körökben valószínűnek tartják, hogy nem lesz bűnügy a feljelentésből és mivel a hitelezők maguk igyekeznek a szanalást lehetővé tenni, arra számítanak, hogy a konzern rendes felszámolását biztosítani lehet.

Stern Ödön dr.

Oradeai munkatársunk felkereste az ottani társadalmi élet egyik előkelőségét, aki szemé-

Paleologue hamisítványának mondja a jegyzéket

Románia párisi követéhez írott levelében határozottan leszögezi ezt az állítását.

(Az Aradi Közlöny Bucuresti-i tudósítójának távirata.) Diamandi, Románia párisi követe tegnap a következő levelet kapta Paleologue-tól:

Kedves Barátom! Bizonyos voltam abban, hogy pillanatig sem tulajdonít Ön felelősséget a francia kormányának bizonyos csodálatos

tárgyalásokért, amelyek az elmúlt hetekben emociót keltettek a magyarok között. Ilyen tárgyalások sohasem voltak, az általam aláírt hivatalos jegyzék pedig amellyel kapcsolatban a magyar sajtó olyan nagy lármát csap, hamisítvány az első sorból az utolsóig. Paleologue.

Addig számították

az aradi városházán a fizetésrendezési táblát, amíg kiderült, hogy vagy semmi emelést sem kapnak, vagy az eddiginél is kevesebb jár a kistisztviselőknek.

(Arad, október 13.) Hosszas és feszült várakozás után ma végre szétfutott az aradi városházán az örvendetes hír: Elkészültek a számvéviségi osztályon a fizetésemelések kiszámításával. A legtöbben ugyan már lemondóan várták a számítások végső eredményét, mert már köztudomású volt, hogy ezuttal senkisen jár jól, de volt még néhány naiv lélek, aki azt hitte, hogy a felülvizsgálat alkalmával még változhatnak az alapszám és emelkedhetik a fizetés. A mai eredmény, amelyet kétheti bonyolult számítások előztek meg, egyenesen lesújtó volt.

Néhány magasrangú tisztviselő még jól járt. Kiszámították Angel István dr. polgármester fizetésemelését, ami pontosan 3900 lejt tett ki. Olariu István vezértitkár 1762 lejt kapott, azonkívül vannak 900 lejes, 796 lejes, 600 lejes fizetésemelések és így fokozatosan lefelé. A gépirókiasszonyok és agentek eddig 2745 lejt havi fizetést kaptak, az új fizetésrendezés ezt az összeget 2100—2520 lejté csökkentette. Van olyan tisztviselő is, aki 30 lejjel kevesebbet kap, mint eddig, illetőleg kapna, ha a rendelet ki nem mondaná, hogy senki kisebb fizetést nem kaphat, mint amennyit eddig élvezett. Általában megállapítható, hogy a harmonizálás folytán a tisztviselők nagyrésze anyagilag semmitsem nyert, azonban magasabb rangi előléptetés vigasztalja őket ezért.

A legérdekesebb módon az irodaszolgák, tisztviselők és altisztek fizetésemelését számították ki. A kiszámítási eljárás mottójával egész nyugodtan ezt a felírást lehet alkalmazni: Egy dinár, két dinár, neked semmisen jár. E mottó szerint intézték el ezeket a szerencsétlen altiszteket, hivatalosolmákat és tisztító-

kat. A tabellákból ugyanis kiderült, hogy ezek 2.50 lejt fizetésemelést kapnak. Ebből azonban a törvény értelmében 20 százalékot mindiárt levonnak, tehát maradt tisztán két lejt. Ebből levonták a négyszázalékos jövedelmi adót és egyéb melléklevonásokat: maradt 1.60 lejt. Miután azonban a törvény úgy szól, hogy töredékeket nem lehet fizetni, hanem vagy lefelé kell kikerekíteni zéróra, vagy felfelé öt lejre, a városházán az előbbi választották és a fizetésemelést 0-ra kerekítették ki. Ennek a fizetésemelésnek a kiszámításához pedig két teljes hét kellett...

Sir maga keserves könnyeket utánam...

Szenzációs tangó dal eláger! Minden oigány huzza! Kottája 36 lejt. Moravetz kiadás. Mindenütt kapható.

Beomlott egy tárna Nagybányán.

A beomló sziklafalak két munkást összezúztak.

Nagybányáról jelenti tudósítónk: A város határában levő Kereszthegyi ércbányában tegnap halálos tárnabeomlás történt. A déli órákban a bányá egyik tárnája beomlott és az ott dolgozó munkásokat maga alá temette. A mentési munkálatok után a munkásokat csaknem kivétel nélkül sikerült kiemelni a tárna mélyéből, azonban Szalontai Imrét és Ciusbalan Demetert a beomló sziklák annyira összezúzták, hogy felismerni is alig lehetett őket.

A szerencsétlenségért az üzemvezető a felelős, mert a munkások már régebben figyelmeztették, hogy a tárna veszélyes, mert a támasztóoszlopok meglazultak, azonban az üzemvezető nem tette meg a szükséges intézkedéseket. A munkások között rendkívül nagy az elkeseredés, mert a bányá biztonsága annyira fogyatékos, hogy a szerencsétlenség minden pillanatban megismétlődhet.

Pilótanélküli repülőgépekkel és kormányos nélküli tengeralattjárókkal kísérleteznek Amerikában.

Rádióhullámok segítségével irányítják a
gépeket.

(Páris, október 13.) Párisban ép oly érdekes, mint tudományos szempontból nagyjelentőségű kísérleteket folytattak le, amelyek kiválóan sikerültek. Drótnélküli úton, a Herz-hullámok segítségével megpróbálták egy célra épített kis tengeralattjárót kormányozni. A jármű motorjai kifogástalanul engedelmessékedtek a láthatatlan parancsmóknak, amíg a távolság nem lett túl nagy a leadó-állomás és a tengeralattjáró között.

Amerikában viszont repülőgéppel folytattak hasonló kísérleteket. Sikertült egy repülőgépet 400 kilométernyi távolságon át egy leadóállomásról pilóta nélkül elektromos hullámok segítségével kormányozni, anélkül, hogy a gépnek bármilyen baja is történt volna. Európában is folytattak ilyen kísérleteket, de ezek nem sikerültek. Az amerikaiak tengeralattjáróval is kísérleteztek és megtámadták azzal egy hadihajót. A tengeralattjárót egy pilóta irányította a magasból, aki géperől közvetítette a hullámokat.

A szakértők meggyeznek abban, hogy a kormányos nélküli tengeralattjáró és repülőgép-irányításoknak nagy jövőjük van, de egyelőre különösen a tengeralattjáróknál sok nehézséget kell leküzdeni. A pilóta nélküli repülőgépet azonban tudományos megfigyelések céljából máris fel lehet használni légrétegek mérésénél és olyan magasságu régiók hőmérsékleti és egyéb viszonyainak megállapításánál, ahova ma még nem emelkedhetik fel életveszedelem nélkül az ember.

Egy volt szinigazgató kálváriája.

Baróti Jenőnek 40.000 lejes betétkönyve van a zsebében és éhezik. — Az Aradi Ipar- és Népbank legszomorubb betétese.

(Arad, október 13.) A napokban egy tragikus sorsu, szerencsétlen ember járta kálváriás utját Aradon. Baróti Jenő volt szinigazgató az illető, akit Cluj (Kolozsvár) mellett a Hója-erdőben néhány héttel ezelőtt megtámadtak és súlyosan megsebesítettek. Akkor nagy szenzáció keltett a rablótámadás ügye, de a nyomozás nem derített fényt a titokzatos esetre. Baróti Jenőt eszméletlenül állapottban szállították a kórházba és amikor visszanyerte öntudatát, kiderült, hogy a volt szinigazgató elvesztette beszélőképességét. Hosszas kezelés után egészsége némileg helyreállott és lassanként visszanyerte beszélőképességét is. Az öreg színészembernek huszezer lej készpénze volt, amit felemészített a betegsége. De nem esett kétségbe, mert van egy negyvenezer lejes betétkönyve is; a pénzt egy aradi banknál helyezte el. Baróti Jenő Aradra utazott, hogy felvegye a megmaradt negyvenezer lejét, de itt keserű csalódás érte. Nem tudott arról, hogy az a bank, ahol pénzt évekként ezelőtt elhelyezte, felszámolás alatt áll.

Baróti Jenő takarékkönyvét az Aradi Ipar- és Népbank állította ki. Pénzt természetesen egyelőre nem fizethetik vissza, mert határozat szerint a megtartandó közgyűlés előtt szó sem lehet a betétek kifizetéséről. Amikor Barótinak ezt megmagyarázták, könnyek jelentek meg szemében, mert ebben a pillanatban a sors különös szeszélyéből koldussá lett. Lassan kibandukolt az állomáshoz és visszautazott Clujra (Kolozsvárra), ahol ismét erőt vett rajta a betegség és barátainak közbenjárására bejutott az idegszomatóriumba. Aradon megbízta egyik jó ismerősét, hogy járjon el a képviselőtében. Mint tudjuk, a bank egyelőre csak a huszezer lejes aluli betéteket fizeti ki, azonban ebben a kivételes esetben bizonyára módot keres arra, hogy a tragikus sorsu volt magyar szinigazgató minél előbb hozzájusson pénzéhez.

A börtönigazgatók cellákba kerültek.

Nagyarányu visszaélések miatt letartóztatták a vacaresti- és a radauti fogház igazgatóit. — Hónapokon keresztül meghamisították a fogház üzleti könyveit.

Bucurestiből jelentik: A vacaresti- és a radauti fogháznál leleplezett nagyarányu sikkasztások ügyében tegnap estére igen érdekes fordulat állott be. Mint ismeretes, néhány nappal ezelőtt bizalmas feljelentés nyomán vizsgálat indult meg a vacaresti- és a radauti fogházak igazgatói ellen. A feljelentés ügyével napokon át nagy érdeklődéssel foglalkozott a fővárosi sajtó és több lap megállapította, hogy a börtönigazgatók ellen már a múltban is indult meg eljárás és több ismert nevű igazgató és tisztviselő előzetes letartóztatásba is került, azonban rövidesen — érthetetlen okból — szabadlábra kerültek s minden eljárás megszűnt ellenük.

A most kipattant újabb visszaélések nyomán a sajtó erőlyesen követelte a legszigorúbb vizsgálat lefolytatását, ami tegnapi meg is történt s az lett az eredménye, hogy a bü-

nösnek talált fogházigazgatók azokba a cellákba kerültek, amelyek felett eddig önkényes hatalmat gyakoroltak. Egy heti vizsgálat után ugyanis ma éjjel 3 órakor az ilfovi vizsgálóbírósg letartóztatási végzést adott ki, *Statescu*, a vacaresti- *Braçan*, a radauti fogház igazgatója, *Cristescu* fogházkönyvelő és *Conta*, az egyik bucuresti- malom igazgatója ellen. Valamennyi letartóztatottat még az éjszaka folyamán a vacaresti- fogházba szállították. *Statescut* közokirathamisítással, a többieket sikkasztással vádolják, akik összejártszva, hónapokon keresztül meghamisították az elszámolásokat és a fogháznak csak papíron eszközölték a szállításokat. Ennek aztán az volt a következménye, hogy a rabok között a rossz élelmezés miatt különféle ragályos megbetegedés lépett fel.

Művészet.

„A legkisebbik Horváth-leány.”

Szilágyi—Zerkovitz operett-bemutató az aradi színházban.

Akárhogy is szapulják, gunyolják azt a híres Zerkovitzot, mégis csak ügyes ember, aki be nagyon is tudja, hogy az élet taposómalmában robotoló ember miért is megy színházba. Tudják ezt mások is, sokan, de oly igazán csak az egy Zerkovitz érti a módját, hogy egy kis vigság, egy kis szomorúság, egy kis tréfa, egy kis könnyesepp, szép, szabályosan besosztva, hogy aztán a vég az legyen: mindenki jól elszórakozott és a hatásos, sláger-számokat eldudolva kel fel a közönség a bársonyról.

Baj — nem baj, hogy kinek koponyája termelte ki először a muzsikát, amely zerkovitz-i adaptációban felénk árad az orchestri mélyről; a közönség nem kutatja, tetszik neki, tehát itt nincs baj, ha itt nincs baj, a színháznál sincs baj s végeredményben a legfrissebb Zerkovitz-operett, a szezon első operett-premierje, minden szempontból bevált, mert azonnal hozzátehetjük, hogy előadás tekintetében is kitünő volt a premier.

Szilágyi László írta a meglehetősen jól összefogott, kerekded szöveget és ritmusos verseket és Zerkovitz ezeket egész sereg magyaros motivumu zeneszámmal festette alá. Minden bizonnyal a muzsikából: a „Mondják meg a legkisebbik Horváth-leánynak...”, a „Szeptember végén”, „Sárika-rika-rika”, „En nyígyen vinném magát”, stb., nemsokára széles népszerűséggel fognak közzsájon forogni.

A darabban egyébként nagyszerű operettalakok szerepelnek és ezeket az aradi előadásban az operett-ensemble legkiválóbbjai szövelgették meg. Lengyel Iréné a címszerep, aki azokkal a kellemes eszközökkel hozta közelünkbe a legkisebbik Horváth bakfiát, amelyeket már sokszor megdicsértünk a múltban. B e t e g h Béby Sárija csupa kedvesség, temperamentum, nemkülönben az étkes Eszti-ke figurájában Szentgyörgyi Mária ügyes. Külön meglepetésszerű eseménye volt az estnek F e k e t e Irén pompás Horváthnéja, aki táncban, éneken, meleg játékban egyaránt kifogástalanul nyújtva, főrészesze az est szép sikerének.

De és y Jenő, a darab bonvivánszerű szerep alakítója, kedves humorral, a szerző számokban melegséggel, de legfőképpen bravuros táncszámaival kéri ki a tapsok jelentős hányadát. A kedves S z e n d r e y Misi, az aranyos kedélyű Gy ö z ö Alfréddel egyetemben, mint a többi Horváth-leány partnerét, garantálják a kacagást. O l a s z Lajos meglepő érzékkel rajzolta meg a leányszívek egykori lovagját, F e k e t e Irénnel való duettje ismétlést követelt. K ú n Dezső és K ö v á r y Emil két kisebb szerepben szolgálják jól az est sikerét. H e t é n y i D. Flimér gondos rendezését és C s á y i Mátvás lendületes vezénylését kell még följegyeznünk a forró sikernél, amely a zsufolt ház közönségének sűrű nyílt és talvandávidi tanszaban telentezett. (a.)

— Az aradi városi színház heti műsorát Pénteken 8 és fél órakor: A legkisebbik Horváth-leány, operett. (Lengyel Irén felléptével. C. bérlet.) Szombat délután 4 órakor: Igloi diákok, daljáték. (Ifjusági és népelőadás félhelyárral.) Este 8 és fél órakor: A legkisebbik Horváth-leány, operett. Vasárnap délután 2 és fél órakor: Nótás kapitány, operett. (Mérsékelt helyárak.) Délután 5 és negyed órakor: A legkisebbik Horváth-leány, operett. (Rendes helyárak.) Este: Román előadás.

* Battistini Budapesten vendégszerepel. Budapestről jelentik: Mattia Battistini, a világhírű baritonista ma Budapestre érkezett. A baritonista a Városi Színházban vendégszerepel.

* Jackó Cia és Fedák Sári egy filmen. Néhány évvel ezelőtt skatulyában hozták be a budapesti Andrassy-utj színház színpadára egy kislányt, aki lázba hozta Budapest közönségét. A hat éves kis Jackó Ciát kivették a skatulyából, rá tették a világot jelentő deszkákra és a műsor legnagyobb száma volt, amit ez a csodagyermek produkált. Azóta bakfiassá nőtt és több filmen: a „Kis rongyosok”, az „Elhagyottak” főszerepében lépett föl és jó néhány darabban a Király-színházban, a Fővárosi Operettszínházban zsufolt házakat vonzottak és vonzanak még ma is Jackó Cia fellépései. Most tizenhárom éves és olyan lendület elé néz a karrierje, amit sok nagy beérkezett művész néz megirigyelhet. Amerikába hívták Jackó Ciát, a minden művészságyak álmvárosába: Hollywoodba, ahol Fedák Sárival fognak egy Biró Lajos-filmen játszani. Jackó Cia tünteményes karrierje bennünket különösen azért érdekel, mert a fiatal művész aradi származású.

* A legkisebbik Horváth-leány csütörtöki premierje a legzajosabb siker jegyében folyt le. Amit a rendezés és a nagyszerű szereplők produkáltak, az dicsőségére válhatnak akár mely nagyváros színházának. A legkisebbik Horváth-leány megalapozta aradi karrierjét s bizonyos, hogy hosszú életű lesz az aradi színpadon. Egyelőre pénteken, szombat este és vasárnap délután 5 és negyed órai kezdettel van műsoron.

* Délutáni előadások. Szombat délután 4 órakor ifjusági és népelőadást rendez az aradi színház. Ez alkalommal Farkas Imre nagyszerű zenésdarabja, Az igloi diákok kerül színre. A szombat délutáni előadás a helyáratat felére szállította le az igazgatóság. Vasárnap délután 2 és fél órai kezdettel a nagyszerű Nótás kapitány van műsoron Horváth Micivel és Jung Jánossal a főszerepekben. Ezen az előadáson mérsékelték a helyárat.

Barhol megjelent vagy hirdetett könyvet eredeti áron megvásárolhat a Sándor Ferenc könyvtárban Aradon.

* Szegény gazdagok. A jövő hét kimagasló eseménye Jókai Mór hatásos színműveinek. A szegény gazdagok-nak premierje lesz. A hatásos Jókai-dráma a legjobb szereposztásban kerül színre.

Az őrjöngve tomboló Fekete-tenger partján.

Tíz hajó vív titáni harcot a viharos nyílt tengeren. — A „Szent-Anna“ 18 napig hanyódtott a habokon és szén hiányában hizott ökrökkel fűtötte a kazánjait.

(Constanta, október 13.) Néhány hét előtt még ragyogó napsütésben, a fűrdözők ezrei lubickoltak a tenger langyos hullámaiban és mára teljesen megváltozott a tenger képe. Csak azok járnak a tengerpart környékén, akiknek halaszthatatlan dolguk van ott, mert a vérszenes viharzó tenger felől olyan borzalmas szélvihar dül, hogy az embert szinte felkapja. Napok óta dühög a vihar a Fekete-tengeren. Ez a nagy víztömeg tulajdonképpen sohasem csendes, még a legszélmentesebb időben is valami titokzatos erő mozgatja a habokat, még a forró napsütés idején is — hirtelenül — egy haragos hullámfodor vágat végig a tenger tükrén és egy félóra múlva aztán megint csendes parti szellő cicázik a játékos habokkal. De most nekieresztett dühvel, féktelenül tombol ez a borzalmas víztömeg, emeletmagasságu hullámok verődnek a partnak, harsog, reng a víz — és ebben az itéletidőben kint a nyílt tengeren hajók csatáznak a megőrült elemekkel...

S. O. S. jeleket hoz a rádió...

A constantai révkapitányság előszobájában ijedt képű, réveteg nézésű emberek állnak tanácstalanul egymással szemben. Percenként nyílik az ajtó. A nagy petróleumvállalatok és kereskedő-házak megbízottai jönnek érdeklődni a nyílt tengeren uszó hajók sorsáról. Kijön a révkapitányság egyik hivatalnok és leadja a legújabb híreket:

— Két görög hajónak sikerült befutni a kikötőbe, a Penelopi és a Liea, négy nap óta vergődtek alig pár kilométernyire Constanta előtt és képtelenek voltak befutni a kikötőbe. Egy órával ezelőtt Odessza felől irtózatosszerű szélvihar jött és ez egyszerűen besöpörte őket a kikötőbe, ha más irányba szél, akkor most kint a nyílt tengeren készülhetnek az utolsó itéletre... És aztán történt még valami: a Mariseda és a Schwarzes Meer nevű hajók összeütköztek. Mind a két hajó le volt horgonyozva, azonban még a védett kikötő vize is úgy táncolt, hogy cérnaként szakadtak el a vasláncok.

Most felnyílik az egyik ajtó, mely mögött a táviróhivatalnok dolgozik, kijött egy sápadtarcu fiatalember, a két kezét a fülére teszi:

— Hát nem bírom tovább... a Cleo már huszonnégy óra óta egyfolytában küldi az S. O. S. jeleket, az én idegim már nem bírja ezt tovább.

A fiatal táviróhivatalnok feldult arccal megy a parancsnoki iroda felé és mi tovább halogatjuk a révtisztviselő előadását:

— Hát az bizonyos, hogy vasidegek kellenek ahoz, hogy az ember végighallgassa azokat a kétségbeesett segélykiáltásokat, melyeket a viharba került hajók küldenek, azonban nem lehet segíteni rajtuk. Akad-e egy olyan örült ember, aki ilyen időben kimerészkedne a nyílt tengerre. A mi tudunkkal egy egész csomó hajó maradt kint a nyílt tengeren. Ezek a hajók kint táncolnak valahol az őrjöngő vizeken és ha a kapitánynak esze van, kint is manőveroz a tenger közepén, mert ha a partok közelébe merészkedik, akkor csak az Isten segíthet rajta, a vihar ereje úgy hajtja a parthoz, hogy semmi sem marad a hajójából.

— De mi történik akkor, ha a vihar tulsokáig tart és a hajónak már nincs tüzelőanyaga? — kérdeztük.

A „Szent Anna“ küzdelme az orkánnal.

— Ez is előfordul, Ön még úgy látszik nem hallotta a Szent Anna történetét... Tavaly történt, vagy két évvel ezelőtt, éppen ilyen itéletidő volt a tengeren, a Szent Anna hatszázötven ökrökkel volt megterhelve, amikor a nyílt tengeren utól érte őket a vihar. A kapitány, egy Prokomenosz nevű görög, elkövette azt a meggondolatlanságot, hogy csupán négy napra való tüzelőt vitt magával. A vihar ereje felsodorta a hajót egészen az orosz partokig. A kapitány tisztában volt azzal, hogyha bekerül valamelyik orosz kikötőbe, akkor az oroszok a hajót mindenestől lefoglalják és fuccs a szép rakományának. A vihar egyre erősödött és eltelt még egy nap és még mindig ott vergődött hajójával a nyílt tengeren.

És ekkor a kapitány egy, a hajózás történetében példátlan cselekedetre határozta el magát: Elkezdte feltüzelní a szállításra bízott 650 ökröt. Teljes tíz napig vergődött a Szent Anna kint a viharos tengeren és ez alatt az idő alatt a hajó-kazánt hizott ökrökkel fűtötték. És amikor a Szent Anna végre befutott Cospoiba (Konstantinápolyt nevezik így) akkor már a 650 hizott ökrökből csupán 45 darab maradt meg.

Lehet-e ökrökkel fűteni?

— A szállítmány az egyik romániai biztosítónál volt biztosítva, de a társaság megtagadta a kár kifizetését azzal, hogy a kapitány a bünös, miért nem vitt magával elegendő tüzelőanyagot és akkor nem kellett volna a hizott ökröket feltüzelní, de különben is elképzelhetetlen az, — mondta a biztosító társaság képviselője — hogy hizott ökrökkel tüzelni lehessen. A kapitánynak nem maradt más hátra, mint bebizonyítani, hogy igenis lehet élő ökrökkel fűteni. A szakértők tényleg igazol-

ták, hogy az élő ökrök nagyszertű tüzelőanyag de hibásnak találta a kapitányt abban, hogy csak négy napi tüzelőanyagot vitt magával. Mivel azonban a vihar tízenkét napig tartott és azt egy hajóskapitánytól sem lehet követelni, hogy egy két napos utra tízenkét napra való tüzelőt vigyen magával és így a kárt megfizették, a felét fizette a biztosító és a felét meg a hajóstársaság viselte. Ez a története a híres Szent Annának...

Kint vadul felsíkt az orkán. Az összegyűlt tengerészek, hajóúgygönkök riadt tekinteteket vetnek az ablakra. Már sötétedés s ilyenkor még borzalmasabb a vihar. Toronymagas fekete hullámok vágódnak a partnak. A szomszéd szobában szakadatlanul kopog a drót nélküli táviró. Valahol kint a fekete habok között a titokzatos hullámsíroban, egy angol hajó küzd a borzalmas végzet ellen. Öránként küldi a segélykérő jeleket s nincs semmi mód arra, hogy segítséget lehessen neki küldeni. Ki mérészelne most kifutni az őrjöngő vizekre?

— Az Isten legyen irgalmas hozzájuk — suttogja az egyik vén tengerész. — Akik a szobában vannak, mindnyájan keresztet vetnek magukra...

Farkas Aladár.

Tomescu vezérfelügyelő befejezte a vizsgálatot Aradon

Tüzetesen felülvizsgálta a városi és megyei tanács ügyvitelét és ma este visszautazott Bucurestibe.

(Arad, október 13.) Ma délelőtt folytatta az aradi városházán a vizsgálatot Tomescu vezérfelügyelő. A vezérfelügyelő ezuttal főleg azokat a határozatokat vizsgálta át, amelyek ellen Marculescu Athanaz és Romanescu ügyvédek felebbeztek a minisztériumhoz, kérve az ügyekben a vizsgálat megindítását. Az ügyvédek ugyanis megfélembezték a tanácsnak tíz fontos s sok kisebb ügyben hozott határozatát, többek között az aszfalt, a kövezés, a favásárlás, az autobuszvásárlás, a kulturális szolgálat létesítése ügyében hozott tanácsi határozatokat. A vezérfelügyelő tüzetesen áttanulmányozta az egyes aktákat, majd magához kérte Berzevan Jánost, a pénzügyi szolgálat főnökét.

aki referált az egyes ügyekről. Körülbelül háromnegyed egy óráig tartott a munka, amelynek végeztével Tomescu vezérfelügyelő távozott a városházáról. A vezérfelügyelő nem nyilatkozott az ügyben, azonban — értesülésünk szerint — a városházi vizsgálat már befejeződött. A vezérfelügyelő ma estig folytatta munkáját, majd este Bucurestibe utazott vissza. Értesülésünk szerint azonban október 20-ra, a megyei tanácsülésre visszajön Aradra.

**Angol triko kelmék
KELL és KRAUSZ-nál Arad.**

Megmérgezte magát egy aradmegyei uriasszony

Szeszben oldott sáfránylevet ivott, hogy az anyaságtól szabaduljon. Orvosi akció a kuruz-lószerek használata ellen.

(Arad, október 13.) Tragikus haláleset történt ma Rovine-n (Magyarpecskán.) Egy ottani, ismert uriasszony erőszakolt abortus következtében ma hajnalban borzasztó kínok között kiszendvedt. A járási orvos megállapítása szerint a halál annak következtében állt be, hogy a szerencsétlen uriasszony sáfránylevet ivott.

A tragikus esettel kapcsolatban munkatársunk beszélgetést folytatott Albu dr. szülész-klinikai igazgató-főorvossal, aki elmondotta, hogy rövid idő alatt ez már a második eset, hogy anyaságtól irtózó hölgyek szeszben oldott sáfrány-

levét isznak, amittől a legteljesebb eredményt várják. Természetes, hogy ez az eljárás csak halállal végződhetik, mert a sáfrány nagyobb adagolásban rendkívül súlyos mérge, ami a vesét támadja meg és néhány napon belül elvégzi roncsoló munkáját. Viszont egyáltalán nem felel meg a kívánt célnak, amit csak a falusi babona tart biztos szernek. Albu dr. egyébként a legközelebb előterjesztést tesz, hogy a hiszékeny asszonyokat világozsítsák fel az ilyen mérges szerek ártalmas hatásáról, ami nemcsak a gyermekhalandóságot növeli, de az anya halálát is okozza.

Autókaland

az otlacai határon.

Ha nincs ott a tisztviselő, egy napig kell vesztegelní az autónak Otlacán.

(Arad, október 13.) Ma délelőtt egy budapesti jelzésű hatalmas „Minerva“ turaauto tünt fel Aradon, amely nesztelenül suhant végig az uccákon és a Központi szálloda előtt állt meg. Az elegáns gépkocsin Szeghő Pál, a budapesti Fővárosi Szeszizőzde vezérigazgatója, kormányfőtanácsos a feleségével érkezett Aradra, hogy súlyosan betegen fekvő édesapját meglátogassa. Szeghő Pál édesapja ugyanis, aki nyugalmazott állami hivatalnok és éveken keresztül a jószágigazgatóság főtisztviselője volt, már hetek óta betegen fekszik. Aradi hozzátartozói táviratilag értesítették a nagy beteg öreg ur fiát, aki autójával Otlacán keresztül jött be Románia területére.

Az otlacai határátlomáson érdekes kalandjuk volt az autó utasainak. Szeghő Pál és felesége rendes utlevéllel és a szükséges okmányokkal voltak felszerelve és a nemzetközi jelzéssel is ellátott gépkocsi is el volt látva engedélyekkel, amelyek alapján akadálytalanul átióhetett volna a román határon. Otlacán azonban az autót feltartóztatták

és azzal az indokolással, hogy nincs jelen az a tisztviselő, aki az autók ellenőrzésével van megbízva, nem engedték be az országba. Az utasok kénytelenek voltak az autót Otlacán hagyni és vonattal bejönni Aradra. Az aradi hatóságoknál történt intervenció után az automobil, miután egy napot, egy éjszakát töltött az otlacai határon, végre beroboroghatott Aradra. Szeghő Pál feleségével ma délelőtt utazott vissza Budapestre.

ÖLTÖNY, felöltő, telikabát, borkabátok, iskolai egyenruhák
FÉRFI ÉS FIURUHÁK
Vásárlása előtt tekintsük meg a **SZÁNTÓ ÉS KOMLOS**-cég kirakatait és dusan felszerelt raktárát

ARAD, SZINHÁZ-ÉPÜLET. 5219

— **Borszállítmányok új osztályozása.** A kereskedelmi és iparkamara tudomására hozza az érdekelteknek, hogy közbenjárására a közlekedésügyi minisztérium a borszállítmányokat, amelyek eddig a III. csoportba tartoztak, folyó évi október hó 1-től december hó 31-ig a II. csoportba osztva szezoncikknek minősítette és mint ilyen, soronkívül rakatnak be.

H I R E K.

Megtárgyalják a trónbeszéd tervezetét

Milyen törvényjavaslatok kerülnek a parlament őszi ülészaka elé?

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Ma délelőtt minisztertanács volt a királyi palotában a régens tanács tagjainak részvételével. Bratianu miniszterelnök felolvasta a parlamentet megnyitó trónbeszéd tervezetét, amelyhez a régensek bizonyos észrevételt tettek és ezeket fel is vették a tervezet szövegébe.

A trónbeszéd elsősorban az ország állandó fájdalmának ad kifejezést Ferdinand király dicsőséges uralmának megszűnte fölött, aztán a törvényhozás programját körvonalozza, amely a parlamentre igen sok munkát ró. Január elsejéig megszavazzák az állami költségvetésről, az állami könyvvezetés reorganizálásáról és a pénzügyminisztérium újjászervezéséről szóló törvényjavaslatot, ha pedig idő lesz, egy kormány által már régebben jelzett katonai amnesztia-javaslatot is megszavazzák. Az ünnepi vakáció után kerül sor a többi minisztérium reorganizációs törvényjavaslatára. Pénteken újabb minisztertanács lesz Bratianu lonel elnöklete alatt.

— Uj bélyegek készülnek Mihály király arcképével. Bucurestiből jelentik: Mihály király képét viselő új bélyegek már munkában vannak. Az új bélyegeket a hivatalos hat havi gyász eltelte után, január 20-án fogják forgalomba hozni.

— A miniszterelnök fia liberális pártelnök lett. Bucurestiből jelentik: Bratianu Györgyöt, a miniszterelnök fiát megválasztották a lasi-i liberális párt szervezet elnökévé.

— Millerand képviseli Románia érdekeit a hágai bíróságon. Hágából jelentik: A nemzetközi bíróság előtt tegnap Millerand szólalt fel Románia érdekében. A volt francia köztársasági elnök rámutatott arra, hogy jelenléte és Románia érdekeinek az ő személye által való képviselése is bizonyítéka annak, hogy Franciaországnak nincsen számba jövő érdeke ebben az ügyben. Ha igaz is, hogy Románia a háború előtt beleegyezett egyes esetekben az Európai Duna-bizottság kompetenciájának kiterjesztésére, ez nem kreationális jogokat Románia szuverenitása ellen a galati-brailai zónában.

— Poincaré nem tűri a költségvetés csökkentését. Párisból jelentik: Jól informált politikai körökben az a hír tartja magát, hogy valahányszor a kamara megkísérelné a költségvetési tétel csökkentését, Poincaré mindannyiszor felveti a bizalmi kérdést. Amennyiben megbuktatják, elhatározott szándéka, hogy többet nem vállalja tárcát.

— Letartóztatták a nemzeti-parasztpárt ilfov megyei jelöltjeinek ajánlóit. Az ilfov megyei csendőrség ma letartóztatásba helyezett negyven embert, akik a nemzeti-parasztpárti jelöltjeinek listáját az ilfov megyei választásokra aláírták. Az esetet Madgearu, Ioanitescu és Ionitescu Pompiliu jelöltek táviratilag közölték a belügyminiszterrel.

— Ismét nagy arányokat ölt a gyermekparalízis. Bucurestiből jelentik: A közegészségügyi minisztériumba újabb gyermekhüdes megbetegedésekről érkeztek jelentések. A tegnapi nap folyamán Buzaumegyében, Brasóban, Tecuciban, Segesváron és Ploestiben egy-egy újabb megbetegedés történt. A gyermekparalízis leküzdésére alakult bizottság véleménye szerint a hideg idő beálltával a járvány újra emelkedőben van s ezért újabb rendelkezéseket adnak ki a betegség terjedésének megakadályozására.

— A debreceni egyetem új tanára. Debrecenből jelentik: Az egyetem megüresedett alkotmány- és jogtörténeti tanszékére Baranyay Béla országos főlevéltárnokot nevezték ki.

Megszűntetnek néhány katolikus iskolát.

A katolikus státus igazgatósága a felekezeti iskolák kontingentálását tervezi. — Hét gimnázium helyett csak hármat képes fenntartani a státus.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A római katolikus státus igazgatósága október 20-án tartja évi rendes közgyűlését, amelynek terjedelmes évi beszámolója már elkészült. A jelentés egyik legfontosabb pontja az, amely az iskolai és tanügyi helyzetről számol be. A jelentés fájdalommal állapítja meg, hogy miután a római katolikus státus a jelenlegi viszonyok között hét gimnáziumból csak hármat tud fenntartani, az igazgatótanács felhatalmazást

kér a státus-üléstől a katolikus felekezeti középiskolák kontingentálására. Ez nem jelenti néhány iskola feltétlen megszüntetését, hanem csak bizonyos átcsoportosítást, illetve ipari és felsőbbkereskedelmi iskolák létesítését a jelentégek helyett. Egyelőre még nem lehet tudni, hogy melyek azok a gimnáziumok, amelyek a jövő tanévtől kezdődőleg megszüntetnek. A jelentés ezenkívül különféle gazdasági és adminisztrációs ügyekről emlékezik meg.

— Készül a Magyar Párt szervezeti szabályzata. Clujról (Kolozsvárról) jelentik: A Magyar Párt új szervezeti szabályzatát előkészítő tizenhatos bizottság ma ülést tartott, amelyen az egyes tagozatoknak a szervezeti szabályzat tervezetére vonatkozó észrevételeit és véleményeit tárgyalták meg. Ugyanezt fogja tárgyalni a holnapi elnöki tanács ülés is, a szervezeti szabályzat azonban végleges formát csak az október hó folyamán tartandó intéző bizottsági ülésen fog nyerni.

— Halálozás. Dengelegi Ferencné, szül. Görgényi Róza, életének 44-ik évében, folyó hó 12-én elhunyt. Temetése 14-én d. u. 4 órakor a Lahovary (Trombita)-u. 10. sz. alól lesz.

— A Kulturpalota igazgatója vállalhat tanári állást. Beszámoltunk arról, hogy a város permanens bizottsága tegnap Nichi Lázár dr. kulturpalotai igazgató kérvényét tárgyalta, amelyben engedélyt kért arra, hogy taníthasson a liceumban. Ma délután folytatták az ügy tárgyalását. Popa Constantin kulturpalotai elnök elmondta hivatalos javaslatát, amely szerint az igazgatónak meg lehet engedni a tanítást, azonban redukálni kell a fizetését. A javaslat szerint annak idején, amikor a város megtiltotta az igazgatónak, hogy más foglalkozást is vállaljon, kikerekítette a fizetését olyan összegre, amelyet akkor kapott volna, ha továbbra is tanár marad. Ennek a többletnek levonását javasolták most. Hosszu és heves vita után a permanens bizottság elhatározta, hogy visszavonásig engedélyezi dr. Nichi Lázárnak, hogy taníthasson. Ha azonban beigazolást nyer, hogy a Kulturpalota ügyeit hanyagolja el ezáltal, azonnal visszavonják az engedélyt. A fizetése azonban nem redukálódik, hanem ugyanannyi marad, mint eddig.

NŐI FELŐLTŐK legolcsóbban

PLESZ cégnél kaphatók a színház hátsó bejáratával szemben.

— Menesztették az oradeai (nagyvárad) rendőrprefektust a Munkásotthon elrekvirálása miatt. Oradeáról (Nagyváradról) jelentik: Az esti órákban jelentik telefonon, hogy a munkaügyi miniszter intervenciójára Duca belügyminiszter Bunescu rendőrprefektust a mai napon felfüggesztette állásától és az oradeai (nagyvárad) prefektura vezetésével ideiglenesen Horváth József subprefektust bízta meg. Oradeán (Nagyváradon) azt hiszik, hogy a rendőrprefektus felfüggesztése a Munkásotthon teljes szabálytalan és törvényellenes elrekvirálása miatt történt.

— Egy aradi urileány tragikus halála. Megdöbbentő halálozási hír érkezett ma Aradra Budapestről: Erdős Klári, dr. Erdős I. aradi állatorvos leánya, Erdős György újságíró kollégánk nővére, 27 éves korában hirtelen elhunyt. A közismert aradi urileányt nemrégiben súlyos idegbajjal szállították a magyar fővárosba gyógykezelésre és Erdős Klári egészsége csakhamar a javulás útjára lépett, épen ezért megdöbbentő a ma érkezett tragikus hír, amely Erdős Klári elhunytát jelent. Az aradi uritársaságok ismert, szimpatikus tagjának halála osztatlan részvételt keltett Aradon. Az elhunytban Erdős Renée nagyhírű magyar írónő unokahugát gyászolja.

— Hirtelen halál az uccán. Jelentették az ügyészségen, hogy Cociuban János Jómódu kisjelenő gazdálkodó ma délelőtt az uccán hirtelen összeesett és meghalt. Halálát szívizületlenedés okozta.

— Magyar vivók az amerikai versenyeken. Budapestről jelentik: Az amerikai vivók meg akarnak ismerkedni a világhírű magyar vivókkal és azon óhajukat nyilvánították, hogy a MAC kardvivó-csapatá vegyen részt az amerikai vivóversenyeken. Lehetséges, hogy a magyar csapat már a jövő héten rendezendő turnén is részt vesz.

— Tolvaj aradulnoui (ujaradi) cselédleány. Az aradi államrendőrség napok óta nyomoz egy vakmerő tolvaj után, aki Leölkes Béláné és Nachtnébel Gyula feljelentése szerint nagymennyiségű ruhaneműt lopott el. A nyomozást Cerkess komisszár vezette, aki megállapította, hogy a lopásokat Jéger Teréz aradulnoui (ujaradi) cselédleány követte el. Az ügyészség engedélyével Cerkess házkutatást tartott Jéger Teréz lakásán, ahol megtalálták a lopott holmikat. A tolvaj leány a rendőrség letartóztatta és átszállította az ügyészségre.

Sickes és izléses ruháit szerezze be a „VICTORIA” női confectio divatházból Arad, a Dáciával szemben.

— Családi botrány a Fő-téren. Ma délután fél egy órakor a Neuman-ház második emeletének egyik ablaka kitárult és a déli korlátok meglepetésére egy nő hajolt ki az ablakon és segítségért kiáltott. Az illető hölgy egy ismert aradi mérnök válóféltben lévő felesége, aki a Neuman-házban lakik. A férj be akart menni az asszony lakásába, aki bezárta előtte az ajtót. A mérnököt ez annyira felingerelte, hogy betörte az üvegezett ajtót, amelynek üvegszilánkjai súlyosan megsértették kezét és arcát. A mérnöknek, akinek több ízben volt az utóbbi időben súlyos összeszólalkozása férjével, megijedt és segítségért kiáltott. A posztoló rendőr megjelent a helyszínen és a már lecsillapodott idegzetű mérnök botrányokozásáról jelentést tett a prefekturának.

SÁMSON JAKAB

uriszabó anyagban és munkában a legkiválóbbat nyújtja. Jutányos ár : Arad, új Neuman-ház.

— Nem engedték tanítani a feltóti tanítót. Saldan Sándor feltóti tanító fellejtést tett az ügyészségen 15 feltóti gazda ellen, aki nem engedték meg, hogy Saldan tanítson, mivel az iskolának használt épület tulajdonképpen a baptista imaház célját szolgálja. Az aradi törvényeszk ma foglalkozott az érdekes ügygel s miután a tanító is elismerte, hogy a gazdák nem alkalmaztak erőszakot vele szemben, az Orezeanu—Pop-tanács a feljelentett gazdák ellen megszüntette az eljárást azon a címen, hogy jogukban áll megtiltani a tanítást arra az időre, amíg istentiszteletük tart.

TÁVIRAT.

Urániának Arad,

Kedden az Álmodók szigetén érkezünk.

Liane Haid,
Harry Liedtke

OSZI divatujdonságok

nagy választéka megérkezett

4781

SZÉKELY MIHALY divatruházába

Arad, Pieta Avram Iancu 20. (Szabadság-tér.)

— Palesztina határán beduinlázadás tört ki. Londonból jelentik: A palesztinai határvidéken kitört a beduinlázadás. A felkelő törzsek gyilkolják és rabolják az európaiakat.

— Aljechin Ismét győzött. Buenos-Ayresből jelentik: Capablanca tegnap elvesztette a 12-ik játszmat. A sakkverseny állása szerint most: Aljechin 3, Capablanca 2.

— Klíttéses tifusz Fülöpszálláson. Budapestről jelentik: A kiskunhalasi jelentések szerint Fülöpszálláson a kotrógép munkásai között kiütéses tifusz tünetet mutatkoztak. A hatóság megfigyelés alá helyezte a munkásokat és szigorú óvintézkedéseket rendelt el.

— Egy lap két kiadóval és két szerkesztővel. Szegedről jelentik: A Magyar Élet című hetilap hétfőn két kiadó és két felelős szerkesztő jegyzésével jelent meg külön-külön kiadásban. A lap kiadói a tulajdoni jogért bűnvádi feljelentést tettek egymás ellen. Eddigi kiadója és felelősszerkesztője a lapnak Lónyi István volt, de a lap kiadásáért névleg Koroknai István volt felelős, aki a lap tulajdonjogát eladta dr. Lévay Ferenc ügyvédnek. Lévay megjelentette a lapot és Koroknai feljelentést tett Lónyi ellen csalásért. Lónyi pedig Koroknait jelentette fel kihágás címén. Az érdekes perben még nem történt döntés. A két egyforma című lap továbbra is megjelenik.

2 X 2 = 4
Női kabátot olcsón
csak Menczernél végy!
Aradon a volt Széchenyi malom mellett

— Kibővített a budapesti pályaudvarokat. Budapestről jelentik: Ma délelőtt Hermann Miksa kereskedelemügyi miniszter tárgyalásokat folytatott Dessewffy államtitkárral a Samarayval, a MAV elnökével a MAV. új beruházási programjáról. Szó van arról, hogy a budapesti pályaudvarokat a nagyobb forgalomnak megfelelően kibővítik, új típusú mozdonyokat és kocsikat építenek és az egész vasuti hálózatot a gyorsabb közlekedés szempontjából alakítják át. Mindezt külföldi tőke nélkül akarják véghezvinni, miután a MAV. pénzügyi helyzete az utóbbi időben annyira javult, hogy a saját jövedelméből fedezheti ezen kiadásokat.

— Kehrling bekerült a merani teniszverseny döntőjébe. Meranból jelentik: A nemzetközi teniszversenyen Kehrling 6:4, 7:5 arányban legyőzte a cseh szlovák Menzelt, ami által a döntőbe került. A döntőben a német és orosz hajnok lesz az ellenfele. A férfi páros döntőjében a Kehrling—Frochelm-pár legyőzte a gróf Salm—Prenn-párt 6:2, 3:0 arányban.

ÉRTESÍTÉS!

Tudomására hozzuk a n. é. közönségnek, hogy sikerült egy nagyobb mennyiségű GÁZRESOT igen olcsó árban beszerezni. A fent nevezett áru kapható úgy a gázgyárban, Str. Muciu Sceovola No. 9-13, mint az Uzinele Comunale üzletében Str. Eminescu a következő árakban: 1 lukas gázreso 80 lei, 2 lukas gázreso 420 lei, 1 drb. 3 lukas gázreso 475 lei, 1 süts 230 lei, 1 drb. vasaló 150 lei. Szerelési munkálatokat részletfizetésre is eszközölünk.

UZINELOR COMUNALE
ARAD.

— Az aradi nyugdíjasok közgyűlése. Az aradi nyugdíjasok vasárnap, október 16-án délelőtt kilenc órakor fontos ülést tartanak a város háza nagytermében. A gyűlésre a vezetés meg hívja azokat is, akik nem tagjai a nyugdíjasok egyesületének. A gyűlésen a következőket fogják tárgyalni: 1. Felsőfolyamodvány a régens tanácshoz. A minisztérium utasítására a nyugdíjsegélypénztár igazgatósága hivatalos leiratának ismertetése az Ácsev. nyugdíjasok és az állomáson fizetett nyugdíjasok ügyében. 2. Bizottság megválasztása, amely küldöttségileg járul a révenstanács elé. 3. Az esküt nem tett és elbocsátott tisztviselők memoranduma. 4. A nyugdíjsegélypénztárhoz beosztott MAV. nyugdíjasok munkálatainak ügyében szerkesztett emlékirat felolvasása. 5. A nyugdíj egységesítésének megszüntetése.

Osszeomlott a „stájer Stinnes“ hatalmas vagyona.

Wutte Viktor szenzációs karrierje a parasztbölesőtől a miniszteri székhöz. A fekete szén harca a „fehér szén“, a villamosság ellen. — Börtönbe került a konjunktúra Napoleonja.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől). Egész Ausztriát nagy izgalomban tartja Wutte Viktor, a híres stájer nagyiparosnak letartóztatása, amelyről már mai számunkban rövidesen megemlékezünk. A letartóztatást a gráci ügyészség a Graz—Köflachi vasúttársaság tisztviselői üzemi tanácsának feljelentésére rendelte el és a detektívek a városi parkban sétája alkalmával fogták el Wuttét, a vasúttársaság elnökgazgatóját. Hogy mit tartalmaz a feljelentés, az még nem került egészen nyilvánosságra, annyit azonban bizonyos, hogy Wutte Viktor ellen család büntette címén indult meg az eljárás és azért tartóztatták le, mivel tartani lehetett tőle, hogy Svájcba szökik.

Wutte Viktort már több ízben illették hasonló vádakkal, azonban minden esetben sikerült tisztázni magát. Amikor tavaly júniusban a német takarékok központi bankja összeomlott, azt beszélték, hogy a bukásnak Wutte az oka. Vizsgálat indult meg ezzel kapcsolatban a Graz—Köflachi vasúttársaság ellen és egy közgyűlésen pedig súlyos támadások érték Wutte elnököt. Azzal vádolták, hogy az államvasutak által a társaságnak fizetett kártérítést, 879.000 shillinget egyszerűen elvonta a társaságtól és mint magánszámláját kezelte a Pojatzi & Comp. bankcégnél, amely tulajdonképpen Wutte bankja. Felvett azonkívül 3 milliós shilling rendkívüli kölcsönt, csupán azért, hogy a rossz mérleg ellenére magas osztalékot fizethessen. Eladott 100.000 darab trifaili részvényt, mint a társaság tulajdonát, noha azok zálogként szerepeltek. A Graz—Köflachi vasúttársaság különben a jövő

vő hétre rendkívüli közgyűlést akart összehívni, hogy ezen előterjessék a társaság kártérítési igényét Wutte ellen, aki a nyár óta visszavonult a vállalat nyilvános vezetésétől.

Wutte Viktor, aki a háború utáni első években legendás vagyonu ember volt, parasztcsaládból származik és jelenleg 40 éves. Mint bankhivatalnok kezdte pályáját és mikor feleségül vette Czerveny Viktornak, a Deutsch-Landsbergi papír- és gyufagyár volt vezérigazgatójának leányát, karrierje gyorsan ivelt felfelé. Rövidesen stájer földművelésügyi miniszter lett apósa révén, majd elnöke az országos bevásárlási és szénbizottságnak. 1919-ben tartományi kormányzó tanácsosi méltóságot nyert el és megválasztották képviselőnek nagyrémet programmal. Képviselőse idején volt első botránya. Akkor is csalással vádolták meg, de az eljárást megszüntették ellene, mire Wutte abbahagyta a politizálást és teljesen az üzletnek adta magát. Hallatlan energiával használta ki az inflációs konjunktúrát és minden megvehető vállalatot összevett, minden organikus rendszer nélkül. Ugy dolgozott, mint Stinnes és titokban „stájer Stinnes“-nek is nevezték. A stabilizáció azonban szétlőváltotta a hatalmas vagyont és bár Wutte erősen tartotta a külszínt, mint vasut és bányagazgató. A stabilizáció végén, mint a fekete szén ára nagy harcot folytatott a „fehér szén“ a villamosság, a nagy hírű stájer villamossági vállalat, a Steweag ellen, amelynek dr. Rintelen kormányzó volt a vezére, de ebben a küzdelemben már alulmaradt. Most pedig úgy látszik utólrta őt is a konjunkturalovagok tipikus sorsa: börtönbe került.

A szovjet csak ügyvivőt küld Párisba.

Oroszország válaszigjegyzéke a francia memorandumra.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A moszkvai jelentések arról számolnak be, hogy a külügyi népbiztosság tanácsának tagjai ma kidolgozták a válaszmemorandumot arra a francia jegyzékre, amelyben a francia kormány Rakovszky szovjetkötvet visszahívását követeli. A memorandumot a holnapi szovjettanács tárgyalja le, amely egyszersmind megszövegezi a válaszigjegyzéket. A memorandum lényege az, hogy Rakovszky visszahívásával nem szabad a francia-orosz viszonyt komplikálni és a szovjet egvélőre csak ügyvivőt küldjön Párisba.

Főiskola alakul Bécsben a reklám tanítására és fejlesztésére.

Bécsből jelentik: Amerikában már régóta főiskolában tanítják a reklám tudományát. Európában az első főváros Bécs, ahol főiskolai jelleggel intézet alakul a reklám tudományos tanítására és fejlesztésére. Az alapító ülésen dr. Mataja Viktor volt miniszter, jelenlegi egyetemi tanár ismertette az intézmény célját és rámutatott a hirdetés és az üzletszerzés óriási gazdasági jelentőségére. A reklám arra való, hogy alkalmas és ötletes módon tájékoztassa a nyilvánosságot a rendelkezésre álló árucikkekéről és a beszerzési források felől. — Dr. Paneth tanár, aki a főiskola vezetésére van kiszemelve, az amerikai reklám tanítás és fejlesztés eredményeiről beszélt. Közölte, hogy a reklám szakértőinek szövetsége támogatja az intézet megalapításának tervét s az már az 1927—28-iki tanévre meguylik.

A tanfolyamok a következők lesznek: Albert tanár: grafika és nyomtatási eljárások. Bartsch tanár: a reklám jogi vonatkozásai, dr. Paneth tanár: a reklám története és alapvető elemei, Soubek és Blumer: a modern üzleti kirkakat mint üzletszerző és izlésfejlesztő eszköz, Seidl tanár: a reklám különféle módjai, dr. Heinrich tanár a reklám stílusáról és dr. Denk tanár az ötletes plakátokról és a cégtáblákról, ugyszintén a film-reklámokról fog előadást tartani.

— Az aradi államrendőrség felhívja Fülöp Andor volt tanítót, hogy nyugdíjügyében jelentkezzen a rendőrprefektúra 41. számú szobájában.

Trón és Szerelem,

a olme annak az új regénynek, melyet az ismert bukaresti könyvkiadó cég Ig. Hertz a Szivek Harca után kiadott. Ez az új regény szenzációsan érdekes tartalmánál fogva felveheti a versenyt még a Szivek Harcával is. A kiadó cég nem kímélte a költséget és a regény szerzői jogát törvényes formák között megszerzte, úgy hogy nem fordulhat elő egy hasonló eset, mint a Varsói Hóhérral, mely regényt az ügyészség jogtalan köziés miatt elkobozta. 5448

— Soffőrvizsga az aradi rendőrségen. Az aradi rendőrprefektúra értesíti az érdekelteket, hogy október 27-én délután négy órakor soffőrvizsga lesz. Kérvényeket 21-éig kell benyújtani.

— Szünetel a vízszolgáltatás. Értesítjük a t. közönséget, hogy f. hó 17., 19. és 21-én este 9 órától reggel 6 óráig a vízszolgáltatás csömosás miatt az egész város területén szünetelni fog. Uzinelor Comunale, Arad.

— Öszre horelten Kerpel...
— Az Aradhegyaljai vasut téli menetrendje. Az Aradhegyaljai villamos vasut vonatal f. hó 17-től kezdődőleg következőképp fognak közlekedni. Aradról: 5 ó. 10 p., 8 ó., 11 ó. 30 p., 14 ó. 20 és 17 ó. 40 perckor. Pancotáról: 5 ó., 7 ó. 56 p., 11 ó. 23 p., 14 ó. 13 p. és 17 ó. 33 perckor. Radnáról: 5 ó. 20., 8 ó. 15 p., 11 ó. 40 p., 14 ó. 30 p. és 17 ó. 50 perckor.

Könyvtárt. festményt, hegedűt vesz Kerpel.
— Az aradi Filharmonia-Egyesület zenekari próbáit f. hó 14-én, pénteken este 9 órakor a Városi Zenedében megkezd. A t. működő tagokat, valamint mindazokat, kik orchesterjátékban gyakorlattal bírnak és közreműködni kívánnak, kéri az elnökség, hogy ezen próbán okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.

TÁVIRAT.

Urániának Arad.

Kedden az Álmodók szigetén érkezőnk.

Liane Haid,
Harry Liedtke

Süketnéma testvérek szerelmi tragédiája.

Egy koldus fejszével agyonverte nővérét, mert az visszautasította szerelmi közeledését. — A gyilkos süketnéma nyomtalanul eltűnt.

(Párkány, október 13.) Az utóbbi évek bűnkrónikájának lapjain alig találunk olyan aljas indokokból elkövetett és olyan hajmeresztő részletekben bővelkedő bestiális gyilkosságot, mint az, mely a Párkány melletti Kural községben történt.

A falu végén áll egy magányos házikó, a melynek egyetlen földes szobáskája a gyilkosság színhelye. Áporodott szag üti meg a belépő orrát, a felhomályban alig lehet megkülönböztetni az egyes rozoga butoradarokat.

Az ágy és a szekrény között hatalmas vértócsa, két lépéssel arrébb egy véres fejsze, a gyilkosság eszköze. A két butoradarab közé préselve egy lehaltott fejű nő alak, melyből már rég elszállott a lélek. Feje és teste telve a legborzalmasabb sebekkel. A házikó volt tulajdonosnője az, a harmincéves Szokol Julla, a gyilkosság áldozata.

A rémregények egyik legförtelmesebb fejezete elevenedik fel a bizottság előtt, mikor a rémdráma előzményeit rekonstruálja. A meggyilkolt nő süketnéma volt és tizenegy éves fiúcskájával a legirtózatossabb nyomor közepete éldegélt viskójában. Volt neki egy ugyan-csak süketnéma fivére, a negyvenéves Szokol Péter, aki koldulva kóborolta be a falvakat és időközönként tele tarisznyával betért nővérehez, aki egy kuckóban neki is helyet szorított.

A gyilkosságot megelőző este is betért nővérehez és az éjszaka aránylag elég nyugodtan télt el. Reggelre kelve a fiúcska eltávozott

az iskolába és midőn onnan a déli órákban hazatért, hiába kereste édesanyját.

Csak később vette észre őt, amint a szekrény és ágy között állott. Közelebb kerülve, megrémülve látta, hogy anyja fejéből vér szivárog és nem reagál esdekléseire.

A fiúcska fellármázta a szomszédokat, kik a lakásba rontva elszörnnyedve látták a rémdráma illő gyilkosságot. Néhány perc múlva megérkezett a csendőrség is, mely lefoglalta a véres bűnjelét és értesítette a hatóságokat.

A jelek arra vallanak, hogy a süketnéma koldus a fiúcska távozása után szerelmével ostromolta nővérét, aki ellenszegült. Valószínűleg dulakodásra került kettőjük között a sor és az asszony védelmet keresve a szekrény és az ágy közé futott. Szokol Pétert vadállati düh fogta el ennek láttára és

felkapva a kezeigyébe eső fejszét, azzal csapást csapást után mért szerencsétlen áldozatára. A meggyilkolt nő feje felismerhetetlenségig szétroncsolódott.

Véres tette után a gyilkos süketnéma elmenekült, a csendőrség lázasan iparkodik kézrekeríteni. Vagy embernemlakta helyeken bujdosol, vagy borzalmas tettének tudatára ébredt és nekiment az Ipoly folyónak. A falusiak látták rohanni a mezőn, de hogy mely irányban menekült, azt eddig kétséget kizáróan megállapítani nem lehetett. Az összes határmenti hatóságokkal közölték személyleírását, így remélhető, hogy élve vagy halva rövidesen kézrekerítik.

Károlyi Mihály gróf

egy párisi diákszallodában nyomorog.

A 17-es hotelszoba lakója. — Az elnök ur reggel hatkor kél és sajtot vacsorázik. — Egy aradi diák levele a szerkesztőséghez.

(Arad, október 13.) A napokban érkezett címünkre Párisból egy levél, amelynek a francia fővárosban tanuló egyik aradi diák a szerzője. A fudósítás igen érdekesen írja le gróf Károlyi Mihály sorsát és jelenlegi életmódját:

Minden francia szálloda: Babel. Az én szállodám negyedik emeletén norvég keztyűket hímál a kora októberi szellő. Portugál selyemharisnyákat lenget a második emelet szélső ablakán. Babeli összevissza-szálloda Bombay alól szaladnak ide és Stockholmból jönnek. Csak Madame Roth örök. Egészséges elzást, aki irlagmatlanul perfekt minden nyelven, halálos pontossággal vezeti a szállodalat könyveket, nagyszerű párisi szállodalgazgató.

A postát Madame Roth naponta hatszor beleszortirozza a kulostartó táblába. Egyszer, délben, véletlenül az irodában telefonálnom kellett. Madame Roth asztalán levél feküdt. „Monsieur le Comte Miché” olvastam meglepetten.

— Hogy kerül ide ez a levél? — kérdezem csodálkozva Madame Rothot.

— A gróf két éve nálunk lakik.

Madame Roth Károlyi Mihályról annyit közöl: itt lakik két éve. Egy szóval sem akart többet mondani. Így kerültem Oscarhoz. Oscar pontosan az ellentéte Madame Rothnak. A negyedik emeleten korlátlan jogokkal rendelkező pincér. Tőle azonnal megtudom, hogy

Nagyságos Asszony!

Malmára hajtja a vizet, ha k. férjével a

Charleston király mai előadására jegyet válttat.

Jóakarói:

Laura la Plante és
Reginald Deni.

URÁNIA
927. X/14.

Károlyi Mihály a negyedik emeleten lakik. Pontosan alattam, a 17-es számú szobában.

Oscar „elnök ur”-nak szólítja Károlyit. Felbandukolunk a félig világított lépcsőn. A második emeleten megállunk. Oscar rámutat a lépcsővel szemben levő ajtóra, 17-es szám. Az ajtó előtt két kissé elnyúlt félcipő. A sarkuk nem kopott, de poros. A cipő mellett tányér, rajta kenyérhaj és sajtmareadék.

— Az elnök ur néha itthon is vacsorázik — szól Oscar.

— Azt hiszem szegény ember, legalább is szegényes élete van. A tizenötből az a fiatal diák mindig mondja, nem érti, milyen elnök lehetett.

— Igen, az elnök ur már két éve itt lakik, komoly ember, — csak ritkán beszélgetünk, sok gondja lehet. A grófnő külön lakik, gyakran meglátogatja. A gyerekeket is láttam már itt.

Még emlékszem, említette: Károlyi Mihály reggel hatkor felkel, nagy könyveket cipel a hóna alatt és kimegy a Luxemburg-kertbe. Pedig tanulni sem érdemes, nem érdemes semmit sem csinálni. A nagy pesszimista Oscar ovatosan kinyitotta az ajtót és Károlyi Mihály sajtos tányérját bevitte a konyhába.

A katolikus egyház

nem imádkozik Vanzettiért.

Cuneo püspöke megtagadta a kivégzett anarchista hamvainak eltemetését.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Hirt adtunk arról, hogy Vanzetti nővére hazaszállította öccse hamvait. A milánói jelentések most érdekes ügyről számolnak be. Cuneo püspöke megtagadta Luigia Vanzetti ama kérését, hogy a kivégzett lelkiüdvéért misét mondjanak és hamvait a Vanzetti-család kriptájában helyezze el.

A püspök azzal indokolta meg határozatát, hogy nem mondhat misét olyan egyénért, aki megtagadta az utolsó szentség felvételét és akinek holttestét elégették. Luigia Vanzetti most közvetlenül a pápához fordult és engedélyt kérte a hamvak eltemetésére és mise-mondatásra.

ERZSÉBET MOZGO.

Ma d. u. 7 és este 9 órakor
Aradon premier!

„A sors mostohái“.

Coolen Moorenek, az ünnepezt amerikai filmszínésznőnek legújabb és legnagyobb attrakciója.

Rendes olcsó helyárak.

Jön! NANA, Zola regénye Jön!

Elfogták Mme Astor millió ékszerének tolvaját

(Páris, október 13.) Néhány nappal ezelőtt Mme Astornak, az amerikai milliárdos özvegyének egy millió frankot érő nyakékét ellopták.

Szombaton reggel egy titokzatos női hang felhívta telefonon Mme Astort és elmondotta, hogy Dallimont, az ékszer elrablója, jelenleg a Notre-Dame de Lorette ucca egyik szállodájában tartózkodik. A nő nem mondta meg a nevét. Nemsokára a kerületi rendőrtanácsos néhány rendőr kíséretében megjelent a jelzett helyen.

Dallimont a szállodában Morin álnéven lakott. Amikor a rendőrség emberei megérkeztek a helyszínre, hogy elfogják, kétségbeesetten védekezett, úgy, hogy a rendőrök csak hosszas erőfeszítés után tudták ártalmatlanná tenni.

Azonnal átkutatták a szobát, de az ékszernek nem akadt nyomára, Dallimont pedig nem árulta el a nyakék rejtekhelyét. A tolvajt letartóztatták, az ékszert pedig az egész városban nagy eréllyel kutatják, mert a rendőrség azt hiszi, hogy annak a titokzatos nőnek a birtokában van, aki szombaton reggel értesítette Mme Astort Dallimont rejtekhelyéről. A rejtélyes nő azonban eddig még nem sikerült elfogni.

A „Közérdek” szélhámosai.

Hatvan alkalmazott kaucióját elsikkasztották a „főnök urak“.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-tudósítójának távirata). Paul Gheorghie és David Levy bucaresti-i szélhámosok a Calea Grivitei 37. szám alatt néhány hónap alatt ezelőtt bizományi irodát létesítettek, amelyet „Közérdek” cég alatt jegyzett be a törvényesnek. A vállalat részére három szobát fényűző módon berendeztek, miután azonban jelentkező üzletfél nem akadt, a két szélhámos a pénzszerzés ismert módját választotta.

A lapokban nagyhangu hirdetésekkel tetek közzé, amelyek szerint mindenki könnyen meggazdagodhatik, ha tizezer lej kauciót helyeztetébe a „Közérdek” irodájában. A hirdetések hatvan jelentkező akadt, akiktől a két vállalkozó elszedte a pénzt. Amikor a felek türelmetlenkedni kezdtek, a két szélhámos egy részlet-üzlettel árukat szerzett és megbizta 60 alkalmazottját azok eladásával. Az áruk azonban olyan drágák voltak, hogy a hatvan ügynök egy egész havi fáradságos munka után egyetlen darabot sem tudott eladni. Ezek után visszakövetelték pénzüket, amelyből a vállalkozók csak 150 ezer lejtel rendelkeztek, mert a hiányzó 450 ezer lejtel egy hónap leforgása alatt elköltötték. A károsultak feljelentésére a két szélhámost letartóztatták.

Ez a meghívás elég mára!

Jön Patt és Patachon

mint Pelikán királya
és önöket szombaton
az Apolloban várja

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.
Cenzurat Prefectura Judetului.

Gyorsfűzőjébe fűszeresétől a drága Denaturált szesz helyett a tetemesen olcsóbb FASZESZT kérje.

KÖZGAZDASÁG.

Bratianu Vintila nem fizeti ki a GFR. adósságait.

A pénzügyminiszter a 680 milliós belföldi tartozásból csak 300 milliót hajlandó kiegyenlíteni. — A CFR. vezérigazgatója beadja lemondását.

(Az Aradi Közlöny Bucuresti-tudósítójának távirata.) Megirtuk, hogy a közlekedésügyi miniszterium ki akarja fizetni a CFR. belföldi adósságait, amelyre 700 millió lej kölcsönt akart felvenni. Az állam vasutak 300 milliót a kincstártól és 400 milliót a belföldi bankoktól akartak felvenni. Az ügyben azonban most váratlan fordulat történt.

Bratianu Vintila pénzügyminiszter csak a 300 milliós kincstári kölcsön felvételét engedélyezte és így az adósság kifizetésére csak 300 millió van a 680 milliós adóssággal szemben. A Cuvantul szerint az esetből kifolyólag Teodorescu, a CFR. vezérigazgatója beadja lemondását.

Zürichben 3.22.50, Párisban 15.80 a lej

Helyi valutaárak. (Október hó 13.)
 Kifizetések: Berlin 38.70, Amsterdam 65.25, Newyork 161.75, London 790, Páris 6.37, Milánó 8.91, Prága 4.80.50, Budapest 28.38, Zágráb 2.86, Bécs 22.90, Zürich 31.30. — **Áru:** Márka 38.50, dollár 160, angol font 785, francia frank 6.40, olasz lira 8.90, cseh korona 4.80, pengő 28.30, dinár 2.80, osztrák schilling 23, svájci frank 31. — **Pénz:** Márka 38, dollár 159, angol font 775, francia frank 6.20, olasz lira 8.40, cseh korona 4.70, pengő 28.10, dinár 2.75, osztrák schilling 22.80, svájci frank 30.50. — **Irányzat:** lanyha.

Zürichi tőzsdenyitás. (Október hó 13.)
 Berlin 123.67.50, Amsterdam 208.07.50, Newyork 518.50, London 2525.37, Páris 20.36.50, Milánó 28.33, Prága 15.36.50, Budapest 90.65, Belgrád 9.13.25, Bucuresti 3.23, Varsó 58, Bécs 73.17.50.

Zürichi tőzsdézárás. (Október hó 13.)
 Berlin 123.71, Amsterdam 208.25, Newyork 518.50, London 2525.62, Páris 20.36.50, Milánó 28.34.50, Prága 15.36.50, Budapest 90.65, Belgrád 9.13.25, Bucuresti 3.22.50, Varsó 58, Bécs 73.17.50.

Bucuresti-i tőzsdenyitás. (Október hó 13.)

APOLLOBAN MA
 utóljára
Lilian Harvey és
Hans Junkermannal
Trula a hercegnő
 Gyönyörű vígjáték.
 Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezd.
 Az 5 és 7 óras előadás rendes olcsó helyárakkal.

Devizák: Páris 6.35, Berlin 38.60, London 787.50, Newyork 161.40, Milánó 8.85, Zürich 31.25, Bécs 28.35, Prága 4.80, Budapest 22.85. — **Valuták:** Napoleon 6.40, márka 38.25, léva 1.20, török lira 0.84, angol font 784, francia frank 6.40, svájci frank 31, olasz lira 8.85, drachma 2.15, dinár 2.83, dollár 160, lengyel zloty 18, osztrák schilling 23, pengő 28.30, cseh korona 4.75.

Részegségében agyonszurta a lovát.

Egy arad-gáji gazda alkoholmámorában nagy botrányt rendezett és felesége csak az utolsó pillanatban menekülhetett el a részeg ember kése elől.

(Arad, október 13.) A részegség deliriumában véres botrányt rendezett ma délelőtt egy arad-ségai gazdálkodó. Gligor György jómódu gazdálkodó tegnap estétől ma reggelig mulatozott a ségai kocsmákban. A kora délelőtti órákban két társával hazafelé vette útját és amint befordult házának udvarába, hirtelen dühöngeni kezdett, a konyhába rohant, ahonnan egy hatalmas konyhakéssel jött elő és hadonászva kiabálta: — Ma mindenkit meggyilkolok!

Akik a házban tartózkodtak, rémülten menekültek a dühöngő ember elől, aki elvakultságában berohant az istállóba és lovát három késszurással leterítette. A vér láttára a részeg ember deliriumos állapotba fokozódott és késsel kezében lakásába futott, hogy feleségét meggyilkolja. Gligor György két társa részegen, tehetetlenül nézte a készülődő rémtettet. Közben a ház lakói és a nagy lármára összegyűlt szomszédok az ötödik kerületi rendőrségre siettek segítségért. A dühöngő ember feleségéről már azt hitték, hogy áldozata lesz a deliriumos férfinak, mert bent tartózkodott a lakásban és menthetetlennek látszott. Az asszony azonban végső erőfeszítéssel kiszabadította magát, kiugrott az ablakon és az uccára rohant.

KEPES ELEK
 kötezerészeti üzeme,
 Arad, Bul. Regina Maria No. 2.
 (Neuman-palota.)
Alapítva 1897.
 Saját készítményű sérv-és háskötőkülönlegességek. Gummiharisnyák és bokavédők. Női és férfi övszerek. Női és férfi keztyűk

Rövid idő múlva megérkeztek a rendőrök, de Gligor Györgyöt és társait már nem találták a helyszínen. A kihallgatott tanúk vallomásai szerint futva elmenekültek és befordultak a legközelebbi uccába. A rendőrök a menekülők után siettek, de nem sikerült őket megtalálni. Kézrekerítésükre megindult a nyomozás.

Közlöny-műsor.
 Péntek, október 14. Wien—Grác. 11. Délelőtti hangverseny. 16.15. Délutáni hangverseny. 17.45. Gyermekzenés délutánja. 20.30. Ének- és zongorahangverseny. — Zágráb. 17.30. Délutáni hangverseny. 19.30. Operaátvitel a zágrábi Nemzeti Színházból. — Stuttgart. 20. Sauer Emil zongorahangversenye. — Leipzig. 16.30. A lipcsei házi zenekar hangversenye. 22.15. Táncczene. — Milano. 16.15. Jazz-band. 20.45. Hangverseny. — München. 16. Délutáni hangverseny. 18.45. Gramofonzene. 20.30. Szimfonikus hangverseny. — Nápoly. 17.10. Szórakoztató zene. 21. Operaátvitel. Puccini: „Gianni Schicchi”. — Pozsony. 18. Hangverseny. 19.35. Gramofonzene. 20. Hangversenyátvitel Prágából. — Prága. 16.20. Délutáni hangverseny. 19. Könnyű zene. 20. Hangverseny. 21.30. Színelőadás. 22.30. Gramofonhangverseny. — Róma. 17.15. Táncczene. 20.40. Hangverseny. — Breslau. 16.30. Délutáni hangverseny. 19.45. Indulók és táncok. — Frankfurt. 13.30. Gramofonzene. 20. E. V. Sauer zongoraművész hangversenye zenekari kísérettel. — Budapest. 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 17. Demjén Sándor magyar nótákat zongorázik. 20.15. Trio. 22.30. Cigányzene.

Akarja Ön gyorsan elsajátítani a román nyelvet?
 Ha igen, olvassa a SZÍVEK HARCA román fordítását és hasonlítsa össze a magyarral és így szótár nélkül fog románul megtanulni. A regény címe: **AMOR și NEBUNE.** Kaptegyeime: **háto mindenütt, ára 3 lej.** Kérje az első számot ingyen az újságárúsító bódékban, ha nem kapná meg, írjon a kiadónak: **I.G. HERTZ Bucuresti, Calea Victoriei 5.**

Ludovic Steinhübel
 fabrika de manual el bnda), Arad, Str. Alexandri 1. (Sala-uca.) 1080
 Kestyűk tisztítása és javítása.

Bankkölcsönöket
 házakra, földekre, vagy egyéb ingatlanokra, 10,000 lejtől, 1 millió lejig betáblázás mellett folyósítatok.
HAASZ ALBERT Irodája
 Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 12. sz.

Kitűnő állapotban, üzemben levő **50 lóerős**
Stock motoreke, olcsón eladó,
 vagy traktorért eloszerelendő.
Sztarek, Macea, (jud. Arad)

ISMERETES,
 hogy a
Prof. dr. Páter-féle Gyógyteák
 mindenkinek a bizalmát és elismerését rövid idő alatt kivívják. Éppen ezért egy házból se hiányozhatnak.
 Számos elismerőnyilatkozat bizonyítja ezt:
 Kötelességemnek tartom legmelegebb köszönetemet kifejezni nagyszerű teájukért, amely nagyon jót tett. Nagyszerű gyógyító hatása és valóságos jótétemény ez a népnek, mivel a gyógyteák nemcsak jók, hanem olcsók is.
 A küldött tea használata után meggyógyultam.
 Az elküldött tea használata következtében ma teljessn egészséges vagyok, 4 évig szenvedtem és semmiféle orvosság nem gyógyított meg.
 H. A. T. M.
 O. N.
 A Prof. dr. Páter-féle gyógyteák minden gyógyszerárban és drogériában kaphatók és utánvétel mindenkor megrendelhetők lerakatunktól: **CSILLAG-gyógyszertár, Környe (Magyarország), Hosszu-u. 5.**

Gramophonok varrógépek
 kedvező részletfizetésre kaphatók
 Hanglemezekben olcsói rakár.
 Minden vetékkitelezettség nélkül halgassa meg stáger-újdonosságainkat.
HAMMER ZSIGMOND és FIA
 Arad, Bulv. Regina Maria No. 27.
 (Boros Hent-tör.) 5145
UTLEVELEKRE ÉS EGYÉBB HIVATALOS IGAZOLVÁNYOKRA
FÉNYKÉPET
 a legjobb kivitelben, gyorsan és mérsékelt ár mellett a
FOTO RADIO
 FÉNYKÉPESZET KÉSZIT.
 Str. Consistoriului és Str. Mărăcestii (Batthyány és Kossuth-u.) sarkán. 5025
Házaladás,
 gazdálkodásra alkalmas fő- és melléképületekkel, gyümölcsös kerítéssel, beköltözhető 4 szoba, fűrdőszobával lakással. Minden elfogadható áron
ELADÓ.
 Arad, Calea Aurel Vlaicu (Pöcskal ut) 207—209. 5344

Szülőzai kocsz ^{fűtőre és ipari célokra.} Szalón kőszén, Kovácskőszén (kétzermosott), „Retorta“ faszén ^{csomagolva és ömlesztve minden mennyiségben kapható}
ALTMANN EDH ARAD, Boulevardul Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 44. — Telefon 461.

Női és leányka kabátok, Lissem Sándor ^{Mérték után hozott anyagból is a legdivatosabb kabátok és ruhák készülnek a legizlésebb kivitelben jutányos módon árakban}
 ruhák, pongyolák, intézeti költők legolcsóbban kaphatók: ^{divatruházában Arad, Piata A. Iancu (Szabadság-t.) 2.}

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4. vasárnap 5 Let. vastagabb betűvel 8. Metve 10 Let. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40. vasárnap 50 Let. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézőkérésre válaszolunk. Ajánlatok, feljegyzések továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatali telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

Sápadt, vérszegény és gyöngye gyermekeinknek adjunk a hideg- és szék beállítását **EGGER EMULSIÓT**, mely a legjobban csukamájó sárgól készült. Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. 4:23

Szőlőműtrágya
 52.5 %-os Diammonphos és Leunasalpeter 26 %-os kapható az „**AGRARIA**“ március ed. ében (Szabadság-tér) 8.

ALKALMAZÁS.

7 JÄHRIGEN Buben suche für Nachmittags intelligentes deutsches Mädchen. Rumänische Sprachkenntnisse. bevozugt. Rácz, Bulv. Carol 69. vorstellen 2-4. 5456

DEPO vezetéshez értő ügyes kimerő óvadékkal felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5459

SUCHE intelligentes, deutsches Fräulein zu meinen 2½ und 4½ Jahre alten Mädchen. Bitte Offerte mit Photographie. Adresse Frau dr. Givulescu, Paullis 484. jud. Arad. 10439

FELNAPRA alkalmazást keres 3 nyelvet beszélő kezdő gépirónő. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kér. 5465

GARANCIÁKÉPES, megbízható soffőröket keresünk. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5470

MINDENES, ki önállóan főz, felvétetik. Neumann, Str. Cloșca 12. (Szt. László-u.) Jelentkezés 3-5 óra közt. 5471

LAKÁS.

FÖTÉREN Irodának, üzletnek. I. emeleti 3 szobából álló helyiség kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadójában. 1500

KÉRESEK melőbbre kétszobás, fürdőszobás lakást. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 5460

VÉTEL ÉS ELADÁS.

OLCSÓN ELADÓ daráló malom, felszerelés 2 pár kövel, benzintorral. Értekezni lehet ifj. Prügel Henriknél, Satul-Neu (Simonyifalva) jud. Arad. 5449

ANTIK ORÁL autóbunda, férfi és nő bundák, télikabátok, férfi öltönyök, smoking, keleti és gyári szőnyegek, fésülködő tükrök, várróasztalkák, hármasszekrény, mángorló, ebédődivány, antik komód, antik szekrény, Biedermayer ezalon, asztalneműk, gyermekkoscsik, fotelók, nagy horgok terítő, íróasztalok, asztalok, székek, előszobafal, függönyök, storeok, stb. eladók. Salgóné, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

RÖVID, kereszthúros zongora bérbeadó vagy eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5446

ZONGORÁT vagy pianinót megvételre keresek, ügynökök kizárva. Alánlatokat szivességhöl átvesz Muzsáv József színházzal szemben. 5448

EGY darab kombinált műtrágya szóró és vetőgépek üzemképes állapotban eladó. Érdeklődni Frankl Géza kereskedő, Arad, Mosóczi-telep, Str. Petru Rares. 5461

SZALMA igen olcsón eladó. Str. Eminescu 15. 5458

SÖTÉTBARNA, faragott tölgy hálószo-ba igen olcsón eladó. Böhm, Lomási Erdőipar Csanádi-palota. 5436

ANTIK és modern butorokat, műtárgyakat, antik poharakat, márkás porcellánokat, antik sálakat, használt butorokat, szőnyeget, szervizeket, férfi ruhákat, fehérneműket, stb. bizományba veszek, azok magas árban való gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

MACULATURA PAPIR 5 Figras csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Új zongorát és pianinót olcsón kaphat **MELIS** néni ^{Piata A. Iancu Str. (Batthyány-u.) 4320}

Hulladék almát
 ipari célokra vaggontételekben vásárolunk
 Flora likör és rumgyár r-t Arad

Pianino
 vaspáncélos 22.000 leiert eladó.
 Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5469

Rossz villanyégők!
 Becserélése garantált gyári új égőre törött üveg és porcellán tárgyak szak-szerű ragasztása, üvegezést és képkoretést legolcsóbban vállal Aradon a „MOTORICA“ volt Asztalos Sándor-ucca 12. 2204

Olcsó tűzifa!
 Is száraz oser, bükk, gyertyán hasáb vagy dorong de-taliban és vaggontételekben jutányosan beszerezhető:
AUFRICHT MIKSA TELEFON: 69.
 Fuvarozás, gépfűrészelés, aprítás stb. legmáltányo-sabb árak mellett. 1041
 fahereskedésben Arad, Calea Victoriei No. 1-2., a gyermekkórházzal szemben.

„ARTA“ BUTORIPAR ^{Str. Eminescu (Deák F.-u.) 20-22. Csak garantáltan szolid polgári butorok nagy raktára}

Női harisnya 20, cérna minőségben 65 L.-től **Bogyó A.**
 Bolyon harisnya II. Let 35., prima I. Let 35., valódi seiyom Let 275. —
 Férfi és gyermek harisnyák 20 lejtől. — Divatkestyűk 35 lejtől. —
 Bofora nadrágok 38 lejtől. — Kötött kabátok, seiyom sálak. — Divat-csipkék cern és fehér színben a legolcsóbb ártól. 6281
 Str. Eminescu 13.

Rövid zongora
 !!! fekete 22 oser lejtért sürüben eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában

OKTATÁS.

PAEDAGOGIAI gyakorlati rendelkező áll. isk. tanár francia, román és német nyelv- és irodalomból vállal tanítást. Sikeresen előkészít e tárgyakból baccalanreára is. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5353

ZONGORATANÁRNÓ órákat ad kezdőknek és haladóknak akadémiai módszerrel. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5453

INGATEAN.

BELVÁROSI háromszobás magánház volt Rákóczy-uccában eladó. Bővebbet Aradi Ipar és Népbank. 5457

ÜZLETEK.

BULEVARDUL Regele Ferdinand 31. v. Széchenyi közmalmmal szemben üzlet-helyiség kiadó. 5464

KORZON (kétér) üzlethelyiség átadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5472

KÜLÖNFÉLÉK.

ÖSSZES cukrászati dolgok tanítását, alkalmi estélyekre készítését meghívásra házagnál vállalom. — Megkereséseket „Cukrász” jellegével Rudolf Messe hirdetőiroda. Arad-kérnek. 10439

Társ kerestetik
 rentabilis vállalathoz 500 000 lej készpénzzel.
 Személyes közreműködés lehetséges, tőke és kamat biztosítva. Reflektánsok kéretnek cimeiket „Autógarázs” jellegén Rudolf Messe hirdetőirodába leadni. 10489

AUTÓ
 6 személyes, üzemképes, teljesen jó-karban, olcsó áron, azonnal eladó.
Kapitány Ernő
 Arad, Str. Mărășeștili (Kossuth-u.) 32.

HÖLGYEIM!
 Ajánlom orvosok által elismert patent **gyógyhaskötőimet** gyomorsüppedés, vesebaj, hólyagbaj és sérves állapotnál.
HORVÁTNÉ
 Arad, Piata Catedrala 6. (Tököly-ter).

Megnyitlik! **Nov. 15-en!** Megnyitlik!
 Az elite hölgyközönség találkozó helye csakis a „**Lily**” női divatszalon lehet hol a legmagasabb igényeket is kitudják elércíteni. Angol, francia és gyermekruhák kész tészt, vidéki rendeléseket is vállalja. Autóbusz megálló. Kiváló munkaerők és szolid árak. — Szives pártfogást kér: „**LILY**” divatszalon Str. Egañitiei 12. (Lenkey-u.)
 Megnyitlik! Megnyitlik!

Primaria Municipiului Arad.
 Serv. Cult. și Instr. Publ.
 No. 22836—1927.

PUBLICATIUNE.
 Conform ordinului Ministerului Cultelor și Artelor No. 41665—1927, prin prezenta publicațiune atragem atențiunea tuturor profesorilor și profesoarelor de dans că, inrevocabil in decurs de 8 zile dela data acestei publicațiuni să se prezinte la Serviciul Cultural Primărie camera No. 101. etaj cu autorizația carei indreptățește pentru funcționare ca profesori respective profesoare in școli de dans, pentru a fi aceste autorizații revizuite și controlate de noi.
 Atragem atențiunea tuturor acelor interesați că in caz de neprezentare se vor aplica contra tuturor măsurile prevăzute in Legea de Organizare a Teatrelor și Spectacolelor. 5447
 Arad, la 12 Octomvrie 1927.
 Primar: **Dr. Marcovici,** Secretar comunale **Stefan**

Muzsáv József
 Arad, a színházzal szemben.
Őszi és téli árjegyzék:
 LEJ:
Iskola öltöny 1600
 Férfi öltöny úszta gyapju 1750—
 Férfi öltöny dív. színekben 2450—
 Sötét kék és fekete öltönyla. 2750—
 Őszi felöltő 1950—
 Uster double la. 2450—
 Fekete téli kabát szörme sál gallerral 2650—
 Fregoli raglan 2200—
 Gummi kabát 850—
 Borkabát minden szín. la. 4600—
 Mérték szerinti szabóság!
Nagy posztó raktár!

Román, magyar és német fordítások és levelezés (havi átalánydíjazás mellett is) a legnagyobb pontossággal, legrövidebb időn belül és jutányos díjak mellett készülnek: **„MINERVA”** fordítási irodában Aradon, (Lengyel-ház, I. emelet.) vármegyeházzal szemben.
 Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépen. Kiadóulajdonos: Aradi nyomdavidálya.